

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Ο Τριμερής Κανόνας (Tīpiṭaka)

Ο Κανόνας των Ομιλιών (Sutta Piṭaka)

1. Η συλλογή των μακρών ομιλιών (1. Dīgha Nikāya)

1. Το κεφάλαιο για το σύνολο της ηθικής
(1. Sīlakkhandhavaggaṭṭhi)

1. Η ομιλία για το ανώτατο δίκτυο (1. Brahmajālasuttaṃ)

[DN 1, PTS 1.1–1.46]

PaliVerse

1. Η συλλογή των μακρών ομιλιών

1. Το κεφάλαιο για το σύνολο της ηθικής

Τιμή στον Ευλογημένο, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο

Η μακρά συλλογή

Το κεφάλαιο για το σύνολο της ηθικής

1. Η ομιλία για το ανώτατο δίκτυο

Η συζήτηση των περιπλανώμενων ασκητών

1. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος ταξίδευε στον κεντρικό δρόμο μεταξύ Ρατζάγκαχα και Ναλάντα με μια μεγάλη Κοινότητα μοναχών, περίπου πεντακόσιους μοναχούς. Επίσης ο περιπλανώμενος ασκητής Σούππιγια ταξίδευε στον κεντρικό δρόμο μεταξύ Ρατζάγκαχα και Ναλάντα με τον μαθητή του Βραχμαντάτα. Εκεί ο περιπλανώμενος ασκητής Σούππιγια μιλούσε με πολλούς τρόπους επικριτικά για τον Βούδα, μιλούσε επικριτικά για τη Διδασκαλία, μιλούσε επικριτικά για την Κοινότητα· αλλά ο Βραχμαντάτα, ο μαθητής του περιπλανώμενου ασκητή Σούππιγια, μιλούσε με πολλούς τρόπους επαινετικά για τον Βούδα, μιλούσε επαινετικά για τη Διδασκαλία, μιλούσε επαινετικά για την Κοινότητα. Έτσι αυτοί οι δύο, δάσκαλος και μαθητής, εκφραστές εντελώς αντίθετων απόψεων μεταξύ τους, ακολουθούσαν τον Ευλογημένο και την Κοινότητα των μοναχών από κοντά.

2. Τότε ο Ευλογημένος πήγε να περάσει τη νύχτα στο βασιλικό κατάλυμα στην Αμπαλάτχικα μαζί με την Κοινότητα των μοναχών. Επίσης ο περιπλανώμενος ασκητής Σούππιγια πήγε να περάσει τη νύχτα στο βασιλικό κατάλυμα στην Αμπαλάτχικα με τον μαθητή του Βραχμαντάτα. Και εκεί ο περιπλανώμενος ασκητής Σούππιγια μιλούσε με πολλούς τρόπους επικριτικά για τον Βούδα, μιλούσε επικριτικά για τη Διδασκαλία, μιλούσε επικριτικά για την Κοινότητα· αλλά ο Βραχμαντάτα, ο μαθητής του περιπλανώμενου ασκητή Σούππιγια, μιλούσε με πολλούς τρόπους επαινετικά για τον Βούδα, μιλούσε επαινετικά για τη Διδασκαλία, μιλούσε επαινετικά για την Κοινότητα. Έτσι αυτοί οι δύο, δάσκαλος και μαθητής, παρέμεναν εκφράζοντας εντελώς αντίθετες απόψεις μεταξύ τους.

3. Τότε, νωρίς το πρωί, πολλοί μοναχοί που είχαν σηκωθεί και είχαν συγκεντρωθεί στην κυκλική αίθουσα συνάθροισης, άρχισαν την εξής συζήτηση: «Είναι καταπληκτικό, φίλοι, είναι εκπληκτικό, φίλοι, πώς ο Ευλογημένος που γνωρίζει και βλέπει, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, έχει κατανοήσει τόσο καλά τις διαφορετικές τάσεις των όντων. Γιατί αυτός ο περιπλανώμενος ασκητής Σούππιγια μιλούσε με πολλούς τρόπους επικριτικά για τον Βούδα, μιλούσε επικριτικά για τη Διδασκαλία, μιλούσε επικριτικά για την Κοινότητα· αλλά ο Βραχμαντάτα, ο μαθητής του περιπλανώμενου ασκητή Σούππιγια, μιλούσε με πολλούς τρόπους επαινετικά για τον Βούδα, μιλούσε επαινετικά για τη Διδασκαλία, μιλούσε επαινετικά για την

Κοινότητα. Έτσι αυτοί οι δύο, δάσκαλος και μαθητής, εκφράζοντας εντελώς αντίθετες απόψεις μεταξύ τους, ακολουθούν τον Ευλογημένο και την Κοινότητα των μοναχών από κοντά».

4. Τότε ο Ευλογημένος, γνωρίζοντας αυτή τη συζήτηση των μοναχών, πήγε στην κυκλική αίθουσα συνάθροισης· αφού έφτασε, κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Αφού κάθισε, ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Για ποιο θέμα, μοναχοί, συζητάτε τώρα που είστε συγκεντρωμένοι εδώ, και ποια ήταν η συζήτηση που διακόπηκε;» Όταν αυτό ειπώθηκε, οι μοναχοί είπαν στον Ευλογημένο: «Εδώ, Σεβάσμιε Κύριε, νωρίς το πρωί, αφού είχαμε σηκωθεί και συγκεντρωθεί στην κυκλική αίθουσα συνάθροισης, άρχισε η εξής συζήτηση: "Είναι καταπληκτικό, φίλοι, είναι εκπληκτικό, φίλοι, πώς ο Ευλογημένος που γνωρίζει και βλέπει, ο Άγιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, έχει κατανοήσει τόσο καλά τις διαφορετικές τάσεις των όντων. Γιατί αυτός ο περιπλανώμενος ασκητής Σούππιγια μιλούσε με πολλούς τρόπους επικριτικά για τον Βούδα, μιλούσε επικριτικά για τη Διδασκαλία, μιλούσε επικριτικά για την Κοινότητα· αλλά ο Βραχμαντάτα, ο μαθητής του περιπλανώμενου ασκητή Σούππιγια, μιλούσε με πολλούς τρόπους επαινετικά για τον Βούδα, μιλούσε επαινετικά για τη Διδασκαλία, μιλούσε επαινετικά για την Κοινότητα. Έτσι αυτοί οι δύο, δάσκαλος και μαθητής, εκφράζοντας εντελώς αντίθετες απόψεις μεταξύ τους, ακολουθούν τον Ευλογημένο και την κοινότητα των μοναχών από κοντά". Αυτή ήταν η συζήτησή μας που διακόπηκε, Σεβάσμιε Κύριε, όταν έφτασε ο Ευλογημένος».

5. «Μοναχοί, αν άλλοι μιλούν επικριτικά για εμένα, ή μιλούν επικριτικά για τη Διδασκαλία, ή μιλούν επικριτικά για την Κοινότητα, δεν πρέπει να αισθάνεστε μνησικακία, δυσφορία ή δυσαρέσκεια στο νου σας. Μοναχοί, αν άλλοι μιλούν επικριτικά για εμένα, ή μιλούν επικριτικά για τη Διδασκαλία, ή μιλούν επικριτικά για την Κοινότητα, και εσείς θυμώσετε ή δυσαρεστηθείτε, αυτό θα είναι εμπόδιο για εσάς τους ίδιους. Μοναχοί, αν άλλοι μιλούν επικριτικά για εμένα, ή μιλούν επικριτικά για τη Διδασκαλία, ή μιλούν επικριτικά για την Κοινότητα, και εσείς θυμώσετε ή δυσαρεστηθείτε, θα μπορούσατε άραγε να διακρίνετε αν ο λόγος τους είναι καλός ή κακός ειπωμένος;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Μοναχοί, αν άλλοι μιλούν επικριτικά για εμένα, ή μιλούν επικριτικά για τη Διδασκαλία, ή μιλούν επικριτικά για την Κοινότητα, τότε πρέπει να εξηγείτε αυτό που είναι μη πραγματικό ως μη πραγματικό, λέγοντας: 'Αυτό είναι μη πραγματικό, αυτό είναι αναληθές, αυτό δεν υπάρχει σε εμάς, αυτό δεν βρίσκεται σε εμάς'.

6. «Μοναχοί, αν άλλοι μιλούν επαινετικά για εμένα, ή μιλούν επαινετικά για τη Διδασκαλία, ή μιλούν επαινετικά για την Κοινότητα, δεν πρέπει να νιώθετε αγαλλίαση, ευχαρίστηση ή έπαρση. Μοναχοί, αν άλλοι μιλούν επαινετικά για εμένα, ή μιλούν επαινετικά για τη Διδασκαλία, ή μιλούν επαινετικά για την Κοινότητα, και εσείς νιώσετε αγαλλίαση, ευχαρίστηση ή έπαρση, αυτό θα είναι εμπόδιο για εσάς τους ίδιους. Μοναχοί, αν άλλοι μιλούν επαινετικά για εμένα, ή μιλούν επαινετικά για τη Διδασκαλία, ή μιλούν επαινετικά για την Κοινότητα, τότε πρέπει να παραδέχεστε αυτό που είναι πραγματικό ως πραγματικό, λέγοντας: "Αυτό είναι πραγματικό, αυτό είναι αληθές, αυτό υπάρχει σε εμάς, αυτό βρίσκεται σε εμάς".

Βασική ηθική

7. «Μοναχοί, είναι μικρό και ασήμαντο το ηθικό επίτευγμα για το οποίο ένας κοινός άνθρωπος θα μιλούσε επαινώντας τον Τατχάγκατα. Και ποιο είναι, μοναχοί, αυτό το μικρό και ασήμαντο ηθικό επίτευγμα για το οποίο ένας κοινός άνθρωπος θα μιλούσε επαινώντας τον Τατχάγκατα;

8. «Έχοντας εγκαταλείψει το φόνο έμβιων όντων, ο ασκητής Γκόταμα απέχει από το φόνο έμβιων όντων. Έχει αφήσει το ραβδί και το σπαθί, είναι ευσυνειδητός, γεμάτος συμπόνια, και διαμένει επιδιώκοντας το καλό όλων των έμβιων όντων» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

«Έχοντας εγκαταλείψει το να παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί, ο ασκητής Γκόταμα απέχει από το να παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί. Παίρνει μόνο ό,τι του δίνεται, περιμένει μόνο ό,τι του δίνεται, και διαμένει με ειλικρίνεια χωρίς σκέψεις κλοπής» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

«Έχοντας εγκαταλείψει τη μη αγνή ζωή, ο ασκητής Γκόταμα ζει αγνή ζωή, μένοντας μακριά και απέχοντας από τη σεξουαλική πράξη, τη συνήθη πρακτική των χωρικών» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

9. «Έχοντας εγκαταλείψει το ψέμα, ο ασκητής Γκόταμα απέχει από το ψέμα. Λέει την αλήθεια, είναι αφοσιωμένος στην αλήθεια, είναι αξιόπιστος, έμπιστος, δεν εξαπατά τον κόσμο» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

«Έχοντας εγκαταλείψει τη συκοφαντική ομιλία, ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τη συκοφαντική ομιλία. Δεν επαναλαμβάνει αλλού αυτά που άκουσε εδώ για να διχάσει εκείνους, ούτε επαναλαμβάνει εδώ αυτά που άκουσε αλλού για να διχάσει αυτούς. Έτσι είναι αυτός που ενώνει αυτούς που είναι διχασμένοι, που ενθαρρύνει αυτούς που είναι ενωμένοι, που απολαμβάνει την αρμονία, χαίρεται με την αρμονία, ευχαριστείται με την αρμονία, εκφράζει λόγια που δημιουργούν αρμονία» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

«Έχοντας εγκαταλείψει τη σκληρή ομιλία, ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τη σκληρή ομιλία. Εκφράζει λόγια που είναι απαλά, ευχάριστα στο αυτί, στοργικά, που πηγαίνουν στην καρδιά, ευγενικά, αρεστά και ευχάριστα στους πολλούς» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

«Έχοντας εγκαταλείψει τη φλυαρία, ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τη φλυαρία. Μιλάει την κατάλληλη στιγμή, εκφράζει αυτό που είναι πραγματικό, μιλάει για το όφελος, για τη Διδασκαλία και την Πειθαρχία. Τα λόγια του είναι πολύτιμα, έγκαιρα, λογικά, μετρημένα και γεμάτα νόημα» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

10. «Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από το να βλάπτει σπόρους και φυτά» - έτσι, μοναχοί... κ.λπ...

«Ο ασκητής Γκόταμα τρώει μόνο ένα γεύμα την ημέρα, απέχει από το φαγητό τη νύχτα και σε ακατάλληλες ώρες...

Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από το να παρακολουθεί χορό, τραγούδι, μουσική και θεάματα...

Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από το να φορά γιρλάντες, να χρησιμοποιεί αρώματα και καλλυντικά και να στολίζεται...

Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τη χρήση ψηλών και μεγάλων κρεβατιών...

Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από το να δέχεται χρυσό και ασήμι...

Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από το να δέχεται ωμά σιτηρά...

Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από το να δέχεται ωμό κρέας...

Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από το να δέχεται γυναίκες και κορίτσια...

Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από το να δέχεται δούλους και δούλες...

Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από το να δέχεται κατσίκες και πρόβατα...

Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από το να δέχεται κοτόπουλα και γουρούνια...

Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από το να δέχεται ελέφαντες, βόδια, άλογα και φοράδες...

Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από το να δέχεται χωράφια και γη...

Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από το να αναλαμβάνει αποστολές και μεταφορές μηνυμάτων...

Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από την αγορά και πώληση...

Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από το να εξαπατά με ψεύτικες ζυγαριές, ψεύτικα μέταλλα και ψεύτικα μέτρα...

Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τη δωροδοκία, την εξαπάτηση, την απάτη και την ανεντιμότητα...

Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τον ακρωτηριασμό, τη δολοφονία, τη φυλάκιση, τη ληστεία, το πλιάτσικο και τη βία» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

Τέλος της βασικής ηθικής.

Μεσαία ηθική

11. «Ενώ κάποιοι αξιοσέβαστοι ασκητές και βραχμάνοι, αφού τρώνε τροφή που δίνεται με πίστη, διαβιώνουν αφοσιωμένοι σε τέτοιου είδους καταστροφή σπόρων και φυτών, όπως: σπόρους ριζών, σπόρους κορμών, σπόρους κονδύλων, σπόρους βλαστών, και πέμπτο, σπόρους σπόρων· ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τέτοιου είδους καταστροφή σπόρων και φυτών» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

12. «Ενώ κάποιοι αξιοσέβαστοι ασκητές και βραχμάνοι, αφού τρώνε τροφή που δίνεται με πίστη, διαβιώνουν αφοσιωμένοι σε τέτοιου είδους αποθήκευση και κατανάλωση, όπως: αποθήκευση τροφής, αποθήκευση ποτών, αποθήκευση ρούχων, αποθήκευση οχημάτων, αποθήκευση κρεβατιών, αποθήκευση αρωμάτων, αποθήκευση καταναλωτικών αγαθών, ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τέτοιου είδους αποθήκευση και κατανάλωση» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

13. «Ενώ κάποιοι αξιοσέβαστοι ασκητές και βραχμάνοι, αφού τρώνε τροφή που δίνεται με πίστη, διαβιώνουν αφοσιωμένοι σε τέτοιου είδους θεάματα, όπως: χορό, τραγούδι, μουσική, θέατρο, αφήγηση ιστοριών, μουσική με παλαμάκια, κύμβαλα, τύμπανα, μαγικές σκηνές, ακροβατικά των Τσαντάλα, παιχνίδια με μπαμπού, πλούσιμο νεκρών, μάχες ελεφάντων, μάχες αλόγων, μάχες βουβαλιών, μάχες ταύρων, μάχες τράγων, μάχες κριαριών, μάχες κοκόρων, μάχες ορτυκιών, μάχες με ραβδιά, πυγμαχία, πάλη, γυμνάσια, παρατεταγμένα στρατεύματα, παράταξη στρατού και επιθεώρηση στρατιωτικών μονάδων. Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τέτοιου είδους θεάματα» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

14. «Ενώ κάποιοι αξιοσέβαστοι ασκητές και βραχμάνοι, αφού τρώνε τροφή που δίνεται με πίστη, διαβιώνουν αφοσιωμένοι σε τέτοιου είδους τυχερά παιχνίδια και ασχολίες αμέλειας, όπως: σκάκι οκτώ και δέκα τετραγώνων, σκάκι στον αέρα, παιχνίδι με πήδημα, παιχνίδι με πούλια, παιχνίδι με ζάρια, παιχνίδι με ξυλάκια, παιχνίδι με το χέρι, παιχνίδι με κόκαλα, παιχνίδι με φύλλα, παιχνίδι με την μπάλα, παιχνίδι με αυλό από φύλλα, παιχνίδι με μικρό αλέτρι, παιχνίδι με κούκλες, παιχνίδι με μικρά καρότσια, παιχνίδι με μικρά τόξα, παιχνίδι με γράμματα, παιχνίδι με μαντεψιά σκέψεων, παιχνίδι μίμησης αναπηριών. Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τέτοιου είδους τυχερά παιχνίδια και ασχολίες αμέλειας» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

15. «Ενώ κάποιοι αξιοσέβαστοι ασκητές και βραχμάνοι, αφού τρώνε τροφή που δίνεται με πίστη, διαβιώνουν αφοσιωμένοι σε τέτοιου είδους ψηλά και μεγάλα κρεβάτια, όπως: ψηλά και πολυτελή καθίσματα, ανάκλιντρα, μακριά χαλιά από μαλλί προβάτου, πολύχρωμα σκεπάσματα, λευκά σκεπάσματα, μάλλινα σκεπάσματα με λουλούδια, στρώματα από βαμβάκι, μάλλινα χαλιά με σχέδια, χαλιά με μαλλί και στις δύο πλευρές, χαλιά με μαλλί στη μία πλευρά, σκεπάσματα κεντημένα με πολύτιμους λίθους, μεταξωτά σκεπάσματα, μεγάλα μάλλινα χαλιά, σκεπάσματα για ελέφαντες, σκεπάσματα για άλογα, σκεπάσματα για άρματα, σκεπάσματα από δέρμα αντιλόπης, εκλεκτά σκεπάσματα από δέρμα ελαφιού, κρεβάτια με θόλο και κόκκινα μαξιλάρια και στις δύο άκρες. Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τέτοιου είδους ψηλά και μεγάλα κρεβάτια» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

16. «Ενώ κάποιοι αξιοσέβαστοι ασκητές και βραχμάνοι, αφού τρώνε τροφή που δίνεται με πίστη, διαβιώνουν αφοσιωμένοι σε τέτοιου είδους στολισμό και καλλωπισμό, όπως: επάλειψη με αρώματα, μασάζ, μπάνιο, τρίψιμο, καθρέφτη, μακιγιάζ ματιών, γιρλάντες, αρώματα, καλλυντικά, πούδρα προσώπου, κρέμα προσώπου, βραχιόλια, κορδέλες μαλλιών, μπαστούνια, δοχεία, σπαθιά, ομπρέλες, διακοσμημένα σανδάλια, τουρμπάνια, πολύτιμους λίθους, βεντάλιες από τρίχες ουράς γιακ, μακριά λευκά ρούχα, ρούχα με μακριά κρόσσια. Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τέτοιου είδους στολισμό και καλλωπισμό» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

17. «Ενώ κάποιοι αξιοσέβαστοι ασκητές και βραχμάνοι, αφού τρώνε τροφή που δίνεται με πίστη, διαβιώνουν αφοσιωμένοι σε τέτοιου είδους κοσμική συζήτηση, όπως: συζήτηση για βασιλιάδες, για κλέφτες, για υπουργούς, για στρατό, για κινδύνους, για πόλεμο, για φαγητό, για ποτό, για ρούχα, για κρεβάτια, για γιρλάντες, για αρώματα, για συγγενείς, για οχήματα, για χωριά, για κωμοπόλεις, για πόλεις, για

χώρες, για γυναίκες, για ήρωες, για κουτσομπολιά του δρόμου, για κουτσομπολιά στο πηγάδι, για νεκρούς, για διάφορα πράγματα, για τον κόσμο, για τη θάλασσα, για το πώς γίνονται και δεν γίνονται τα πράγματα. Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τέτοιου είδους κοσμική συζήτηση» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

18. «Ενώ κάποιοι αξιοσέβαστοι ασκητές και βραχμάνοι, αφού τρώνε τροφή που δίνεται με πίστη, διαβιώνουν αφοσιωμένοι σε τέτοιου είδους αντιπαράθεσεις, όπως: "Εσύ δεν καταλαβαίνεις αυτή τη Διδασκαλία και τη μοναστική διαγωγή, εγώ καταλαβαίνω αυτή τη Διδασκαλία και τη μοναστική διαγωγή. Πώς θα μπορούσες εσύ να καταλάβεις αυτή τη Διδασκαλία και τη μοναστική διαγωγή; Εσύ ακολουθείς λάθος πρακτική, εγώ ακολουθώ σωστή πρακτική. Τα λόγια μου είναι συνεπή, τα δικά σου είναι ασυνεπή. Αυτό που έπρεπε να πεις στην αρχή το είπες στο τέλος, αυτό που έπρεπε να πεις στο τέλος το είπες στην αρχή. Αυτό που είχες σκεφτεί τόσο καιρό αποδείχθηκε λάθος. Η θεωρία σου έχει αντικρουστεί, έχεις ηττηθεί. Πήγαινε να ξεμπλέξεις από τη θεωρία σου, ή ξεμπέρδεψέ την αν μπορείς!" Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τέτοιου είδους αντιπαράθεσεις» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

19. «Ενώ κάποιοι αξιοσέβαστοι ασκητές και βραχμάνοι, αφού τρώνε τροφή που δίνεται με πίστη, διαβιώνουν αφοσιωμένοι σε τέτοιου είδους αποστολές και μεταφορές μηνυμάτων, όπως: για βασιλιάδες, υπουργούς, πολεμιστές, βραχμάνους, οικογενειάρχες, πρίγκιπες, "πήγαινε εδώ, πήγαινε εκεί, πάρε αυτό από εδώ, φέρε αυτό από εκεί". Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τέτοιου είδους αποστολές και μεταφορές μηνυμάτων» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

20. «Ενώ κάποιοι αξιοσέβαστοι ασκητές και βραχμάνοι, αφού τρώνε τροφή που δίνεται με πίστη, είναι απατεώνες, κόλακες, μάντεις και εξαπατούν, και επιδιώκουν κέρδος με κέρδος. Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τέτοιου είδους απάτη και κολακεία» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

Τέλος της μεσαίας ηθικής.

Μεγάλη ηθική

21. «Ενώ κάποιοι αξιοσέβαστοι ασκητές και βραχμάνοι, αφού τρώνε τροφή που δίνεται με πίστη, διαβιώνουν με τέτοιου είδους εγκόσμια γνώση και λανθασμένο βιοπορισμό, όπως: ερμηνεία σημαδιών του σώματος, ερμηνεία οίωνων, ερμηνεία φυσικών φαινομένων, ερμηνεία ονείρων, ερμηνεία χαρακτηριστικών, ερμηνεία σημαδιών από ποντίκια, προσφορές στη φωτιά, προσφορές με κουτάλι, προσφορές με φλοιό, προσφορές με σκόνη ρυζιού, προσφορές με ρύζι, προσφορές με βούτυρο, προσφορές με λάδι, προσφορές με το στόμα, προσφορές με αίμα, γνώση των μελών του σώματος, γνώση οικοδομικής, γνώση κυβερνητική, γνώση νεκρικών τελετών, γνώση πνευμάτων, γνώση της γης, γνώση φιδιών, γνώση δηλητηρίων, γνώση σκορπιών, γνώση ποντικιών, γνώση πουλιών, γνώση κορακιών, πρόβλεψη διάρκειας ζωής, προστασία από βέλη, γνώση της γλώσσας των ζώων. Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τέτοιου είδους εγκόσμια γνώση και λανθασμένο βιοπορισμό» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

22. «Ενώ κάποιοι αξιοσέβαστοι ασκητές και βραχμάνοι, αφού τρώνε τροφή που δίνεται με πίστη, διαβιώνουν με τέτοιου είδους εγκόσμια γνώση και λανθασμένο βιοπορισμό, όπως: ερμηνεία χαρακτηριστικών πολύτιμων λίθων, ερμηνεία χαρακτηριστικών ρούχων, ερμηνεία χαρακτηριστικών ραβδίων, ερμηνεία χαρακτηριστικών μαχαιριών, ερμηνεία χαρακτηριστικών σπαθιών, ερμηνεία χαρακτηριστικών βελών, ερμηνεία χαρακτηριστικών τόξων, ερμηνεία χαρακτηριστικών όπλων, ερμηνεία χαρακτηριστικών γυναικών, ερμηνεία χαρακτηριστικών ανδρών, ερμηνεία χαρακτηριστικών αγοριών, ερμηνεία χαρακτηριστικών κοριτσιών, ερμηνεία χαρακτηριστικών δούλων, ερμηνεία χαρακτηριστικών δουλών, ερμηνεία χαρακτηριστικών ελεφάντων, ερμηνεία χαρακτηριστικών αλόγων, ερμηνεία χαρακτηριστικών βουβαλιών, ερμηνεία χαρακτηριστικών ταύρων, ερμηνεία χαρακτηριστικών αγελάδων, ερμηνεία χαρακτηριστικών κατσικιών, ερμηνεία χαρακτηριστικών κριαριών, ερμηνεία χαρακτηριστικών κοκόρων, ερμηνεία χαρακτηριστικών ορτυκιών, ερμηνεία χαρακτηριστικών σαυρών, ερμηνεία χαρακτηριστικών σκουλαρικών, ερμηνεία χαρακτηριστικών χελωνών, ερμηνεία χαρακτηριστικών ελαφιών. Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τέτοιου είδους εγκόσμια γνώση και λανθασμένο βιοπορισμό» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

23. «Ενώ κάποιοι αξιοσέβαστοι ασκητές και βραχμάνοι, αφού τρώνε τροφή που δίνεται με πίστη, διαβιώνουν με τέτοιου είδους εγκόσμια γνώση και λανθασμένο βιοπορισμό, όπως: "ο βασιλιάς θα εκστρατεύσει, ο βασιλιάς δεν θα εκστρατεύσει, οι εσωτερικοί βασιλείς θα επιτεθούν, οι εξωτερικοί βασιλείς θα υποχωρήσουν, οι εξωτερικοί βασιλείς θα επιτεθούν, οι εσωτερικοί βασιλείς θα υποχωρήσουν, οι εσωτερικοί βασιλείς θα νικήσουν, οι εξωτερικοί βασιλείς θα ηττηθούν, οι εξωτερικοί βασιλείς θα νικήσουν, οι εσωτερικοί βασιλείς θα ηττηθούν, έτσι αυτός θα νικήσει, αυτός θα ηττηθεί". Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τέτοιου είδους εγκόσμια γνώση και λανθασμένο βιοπορισμό» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

24. «Ενώ κάποιοι αξιοσέβαστοι ασκητές και βραχμάνοι, αφού τρώνε τροφή που δίνεται με πίστη, διαβιώνουν με τέτοιου είδους εγκόσμια γνώση και λανθασμένο βιοπορισμό, όπως: "θα υπάρξει έκλειψη σελήνης, θα υπάρξει έκλειψη ηλίου, θα υπάρξει έκλειψη αστεριού, η σελήνη και ο ήλιος θα ακολουθήσουν την κανονική τους πορεία, η σελήνη και ο ήλιος θα παρεκκλίνουν από την πορεία τους, τα αστέρια θα ακολουθήσουν την κανονική τους πορεία, τα αστέρια θα παρεκκλίνουν από την πορεία τους, θα πέσουν μετεωρίτες, θα υπάρξει πύρινη λάμψη στον ορίζοντα, θα γίνει σεισμός, θα βροντήξει ο ουρανός, η σελήνη, ο ήλιος και τα αστέρια θα ανατείλουν, θα δύσουν, θα σκοτεινιάσουν και θα λάμπουν, τέτοιο αποτέλεσμα θα έχει η έκλειψη σελήνης, τέτοιο αποτέλεσμα θα έχει η έκλειψη ηλίου, τέτοιο αποτέλεσμα θα έχει η έκλειψη αστεριού, τέτοιο αποτέλεσμα θα έχει η κανονική πορεία της σελήνης και του ηλίου, τέτοιο αποτέλεσμα θα έχει η παρέκκλιση της σελήνης και του ηλίου από την πορεία τους, τέτοιο αποτέλεσμα θα έχει η κανονική πορεία των αστεριών, τέτοιο αποτέλεσμα θα έχει η παρέκκλιση των αστεριών από την πορεία τους, τέτοιο αποτέλεσμα θα έχει η πτώση μετεωριτών, τέτοιο αποτέλεσμα θα έχει η πύρινη λάμψη στον ορίζοντα, τέτοιο αποτέλεσμα θα έχει ο σεισμός, τέτοιο αποτέλεσμα θα έχει η βροντή του ουρανού, τέτοιο αποτέλεσμα θα έχει η ανατολή, η δύση, το σκοτεινιάσμα και η λάμψη της σελήνης, του ηλίου και των αστεριών". Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τέτοιου είδους εγκόσμια γνώση και λανθασμένο

βιοπορισμό» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

25. «Ενώ κάποιοι αξιοσέβαστοι ασκητές και βραχμάνοι, αφού τρώνε τροφή που δίνεται με πίστη, διαβιώνουν με τέτοιου είδους εγκόσμια γνώση και λανθασμένο βιοπορισμό, όπως: "θα υπάρξει καλή βροχόπτωση, θα υπάρξει κακή βροχόπτωση, θα υπάρξει αφθονία, θα υπάρξει λιμός, θα υπάρξει ασφάλεια, θα υπάρξει κίνδυνος, θα υπάρξει αρρώστια, θα υπάρξει υγεία", χειρονομίες, υπολογισμοί, λογιστική, ποίηση, κοσμική φιλοσοφία. Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τέτοιου είδους εγκόσμια γνώση και λανθασμένο βιοπορισμό» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

26. «Ενώ κάποιοι αξιοσέβαστοι ασκητές και βραχμάνοι, αφού τρώνε τροφή που δίνεται με πίστη, διαβιώνουν με τέτοιου είδους εγκόσμια γνώση και λανθασμένο βιοπορισμό, όπως: τελετές γάμου από την πλευρά της νύφης, τελετές γάμου από την πλευρά του γαμπρού, τελετές συμφιλίωσης, τελετές διαχωρισμού, τελετές συγκέντρωσης χρημάτων, τελετές σπατάλης χρημάτων, ξόρκια για καλή τύχη, ξόρκια για κακή τύχη, προκαλώντας αποβολή, δένοντας τη γλώσσα, παραλύοντας τη γνάθο, μαγεύοντας τα χέρια, μαγεύοντας τη γνάθο, μαγεύοντας τα αυτιά, ερωτήσεις στον καθρέφτη, ερωτήσεις σε κορίτσι-μέντιουμ, ερωτήσεις σε θεότητα, λατρεία του ήλιου, λατρεία του Βράχμα, ξεστομίζοντας φλόγες, επίκληση της θεάς τύχης. Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τέτοιου είδους εγκόσμια γνώση και λανθασμένο βιοπορισμό» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

27. «Ενώ κάποιοι αξιοσέβαστοι ασκητές και βραχμάνοι, αφού τρώνε τροφή που δίνεται με πίστη, διαβιώνουν με τέτοιου είδους εγκόσμια γνώση και λανθασμένο βιοπορισμό, όπως: τελετές εξευμενισμού, τελετές εκπλήρωσης ευχών, τελετές για πνεύματα, τελετές για τη γη, τελετές για τη βροχή, τελετές για τη γονιμότητα, τελετές για το σπίτι, τελετές καθαγιασμού του σπιτιού, τελετουργικό πλούσιμο, τελετουργικό μπάνιο, τελετουργικές προσφορές, προκλητός εμετός, καθαρτικά, καθαρτικά για το πάνω μέρος του σώματος, καθαρτικά για το κάτω μέρος του σώματος, καθαρτικά για το κεφάλι, λάδι για τα αυτιά, σταγόνες για τα μάτια, ρινική θεραπεία, αλοιφές, αντίδοτα, χειρουργική ματιών, χειρουργική, παιδιατρική, χορήγηση ριζικών φαρμάκων και αντίδοτα βοτάνων. Ο ασκητής Γκόταμα απέχει από τέτοιου είδους εγκόσμια γνώση και λανθασμένο βιοπορισμό» - έτσι, μοναχοί, θα μιλούσε ένας κοινός άνθρωπος επαινώντας τον Τατχάγκατα.

«Αυτό, μοναχοί, είναι το μικρό και ασήμαντο ηθικό επίτευγμα για το οποίο ένας κοινός άνθρωπος θα μιλούσε επαινώντας τον Τατχάγκατα.

Τέλος της μεγάλης ηθικής.

Οι θεωρητικοί του παρελθόντος

28. «Υπάρχουν, μοναχοί, και άλλες διδασκαλίες βαθιές, δυσδιάκριτες, δύσκολες στην κατανόηση, γαλήνιες, εξαίρετες, πέραν της λογικής, λεπτές, κατανοητές μόνο από τους σοφούς, τις οποίες ο Τατχάγκατα έχει ο ίδιος κατανοήσει πλήρως και διακηρύσσει, και για τις οποίες όσοι μιλούν σωστά θα μπορούσαν να εκφράσουν τον αληθινό έπαινο του Τατχάγκατα. Και ποιες είναι, μοναχοί, αυτές οι διδασκαλίες οι βαθιές, δυσδιάκριτες, δύσκολες στην κατανόηση, γαλήνιες, εξαίρετες, πέραν της

λογικής, λεπτές, κατανοητές μόνο από τους σοφούς, τις οποίες ο Τατχάγκατα έχει ο ίδιος κατανοήσει πλήρως και διακηρύσσει, και για τις οποίες όσοι μιλούν σωστά θα μπορούσαν να εκφράσουν τον αληθινό έπαινο του Τατχάγκατα;

29. «Υπάρχουν, μοναχοί, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του παρελθόντος, με απόψεις για το παρελθόν, οι οποίοι διακηρύσσουν διάφορες θέσεις σχετικά με το παρελθόν βασισμένοι σε δεκαοκτώ λόγους. Και αυτοί οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν ως θεωρητικοί του παρελθόντος, με απόψεις για το παρελθόν, για να διακηρύσσουν διάφορες θέσεις σχετικά με το παρελθόν βασισμένοι σε δεκαοκτώ λόγους;

Η θεωρία της αιωνιότητας

30. «Υπάρχουν, μοναχοί, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι αιωνιστές, οι οποίοι διακηρύσσουν την αιωνιότητα του εαυτού και του κόσμου βασισμένοι σε τέσσερις λόγους. Και αυτοί οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν ως αιωνιστές για να διακηρύσσουν την αιωνιότητα του εαυτού και του κόσμου βασισμένοι σε τέσσερις λόγους;

31. «Εδώ, μοναχοί, κάποιος ασκητής ή βραχμάνος, με θέρμη, με προσπάθεια, με αφοσίωση, με επιμέλεια, με ορθή προσοχή, επιτυγχάνει τέτοια νοητική αυτοσυγκέντρωση ώστε με συγκεντρωμένο νου να θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις. Δηλαδή: μία γέννηση, δύο γεννήσεις, τρεις γεννήσεις, τέσσερις γεννήσεις, πέντε γεννήσεις, δέκα γεννήσεις, είκοσι γεννήσεις, τριάντα γεννήσεις, σαράντα γεννήσεις, πενήντα γεννήσεις, εκατό γεννήσεις, χίλιες γεννήσεις, εκατό χιλιάδες γεννήσεις, πολλές εκατοντάδες γεννήσεις, πολλές χιλιάδες γεννήσεις, πολλές εκατοντάδες χιλιάδες γεννήσεις - 'εκεί ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εκεί· εκεί επίσης ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εδώ'. Έτσι θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά τους.

«Αυτός λέει τα εξής: 'ο εαυτός και ο κόσμος είναι αιώνιοι, άγονοι, σταθεροί σαν βουνοκορφή, ακλόνητοι σαν στύλοι· και τα όντα περιπλανώνται, μεταναστεύουν, πεθαίνουν και ξαναγεννιούνται, αλλά αυτά παραμένουν για πάντα τα ίδια. Για ποιο λόγο; Διότι εγώ, με θέρμη, με προσπάθεια, με αφοσίωση, με επιμέλεια, με ορθή προσοχή, επιτυγχάνω τέτοια νοητική αυτοσυγκέντρωση ώστε με συγκεντρωμένο νου θυμάμαι πολλές προηγούμενες υπάρξεις, δηλαδή - μία γέννηση, δύο γεννήσεις, τρεις γεννήσεις, τέσσερις γεννήσεις, πέντε γεννήσεις, δέκα γεννήσεις, είκοσι γεννήσεις, τριάντα γεννήσεις, σαράντα γεννήσεις, πενήντα γεννήσεις, εκατό γεννήσεις, χίλιες γεννήσεις, εκατό χιλιάδες γεννήσεις, πολλές εκατοντάδες γεννήσεις, πολλές χιλιάδες γεννήσεις, πολλές εκατοντάδες χιλιάδες γεννήσεις - εκεί ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εκεί· εκεί επίσης ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εδώ'. Έτσι θυμάμαι πολλές προηγούμενες υπάρξεις με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά τους. Με αυτό γνωρίζω ότι ο

εαυτός και ο κόσμος είναι αιώνιοι, άγονοι, σταθεροί σαν βουνοκορφή, ακλόνητοι σαν στύλοι· και τα όντα περιπλανώνται, μεταναστεύουν, πεθαίνουν και ξαναγεννιούνται, αλλά αυτά παραμένουν για πάντα τα ίδια'. Αυτός, μοναχοί, είναι ο πρώτος λόγος στον οποίο στηρίζονται κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι αιωνιστές και διακηρύσσουν την αιωνιότητα του εαυτού και του κόσμου.

32. «Και στη δεύτερη περίπτωση, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι ως αιωνιστές για να διακηρύσσουν την αιωνιότητα του εαυτού και του κόσμου; Εδώ, μοναχοί, κάποιος ασκητής ή βραχμάνος, με θέρμη, με προσπάθεια, με αφοσίωση, με επιμέλεια, με ορθή προσοχή, επιτυγχάνει τέτοια νοητική αυτοσυγκέντρωση ώστε με συγκεντρωμένο νου να θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις. Δηλαδή: έναν κύκλο συστολής και διαστολής του σύμπαντος, δύο κύκλους συστολής και διαστολής, τρεις κύκλους συστολής και διαστολής, τέσσερις κύκλους συστολής και διαστολής, πέντε κύκλους συστολής και διαστολής, δέκα κύκλους συστολής και διαστολής - 'εκεί ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εκεί· εκεί επίσης ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εδώ'. Έτσι θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά τους.

«Αυτός λέει τα εξής: 'ο εαυτός και ο κόσμος είναι αιώνιοι, άγονοι, σταθεροί σαν βουνοκορφή, ακλόνητοι σαν στύλοι· και τα όντα περιπλανώνται, μεταναστεύουν, πεθαίνουν και ξαναγεννιούνται, αλλά αυτά παραμένουν για πάντα τα ίδια. Για ποιο λόγο; Διότι εγώ, με θέρμη, με προσπάθεια, με αφοσίωση, με επιμέλεια, με ορθή προσοχή, επιτυγχάνω τέτοια νοητική αυτοσυγκέντρωση ώστε με συγκεντρωμένο νου θυμάμαι πολλές προηγούμενες υπάρξεις. Δηλαδή: έναν κύκλο συστολής και διαστολής του σύμπαντος, δύο κύκλους συστολής και διαστολής, τρεις κύκλους συστολής και διαστολής, τέσσερις κύκλους συστολής και διαστολής, πέντε κύκλους συστολής και διαστολής, δέκα κύκλους συστολής και διαστολής. Εκεί ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εκεί· εκεί επίσης ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εδώ'. Έτσι θυμάμαι πολλές προηγούμενες υπάρξεις με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά τους. Με αυτό γνωρίζω ότι ο εαυτός και ο κόσμος είναι αιώνιοι, άγονοι, σταθεροί σαν βουνοκορφή, ακλόνητοι σαν στύλοι, και τα όντα περιπλανώνται, μεταναστεύουν, πεθαίνουν και ξαναγεννιούνται, αλλά αυτά παραμένουν για πάντα τα ίδια'. Αυτός, μοναχοί, είναι ο δεύτερος λόγος στον οποίο στηρίζονται κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι αιωνιστές και διακηρύσσουν την αιωνιότητα του εαυτού και του κόσμου.

33. «Και στην τρίτη περίπτωση, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι ως αιωνιστές για να διακηρύσσουν την αιωνιότητα του εαυτού και του κόσμου; Εδώ, μοναχοί, κάποιος ασκητής ή βραχμάνος, με θέρμη, με προσπάθεια, με αφοσίωση, με επιμέλεια, με ορθή προσοχή, επιτυγχάνει τέτοια νοητική αυτοσυγκέντρωση ώστε με συγκεντρωμένο νου να θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις. Δηλαδή: δέκα κύκλους συστολής και διαστολής του

σύμπαντος, είκοσι κύκλους συστολής και διαστολής του σύμπαντος, τριάντα κύκλους συστολής και διαστολής του σύμπαντος, σαράντα κύκλους συστολής και διαστολής του σύμπαντος - 'εκεί ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εκεί· εκεί επίσης ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εδώ'. Έτσι θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά τους.

«Αυτός λέει τα εξής: 'ο εαυτός και ο κόσμος είναι αιώνιοι, άγονοι, σταθεροί σαν βουνοκορφή, ακλόνητοι σαν στύλοι· και τα όντα περιπλανώνται, μεταναστεύουν, πεθαίνουν και ξαναγεννιούνται, αλλά αυτά παραμένουν για πάντα τα ίδια. Για ποιο λόγο; Διότι εγώ, με θέρμη, με προσπάθεια, με αφοσίωση, με επιμέλεια, με ορθή προσοχή, επιτυγχάνω τέτοια νοητική αυτοσυγκέντρωση ώστε με συγκεντρωμένο νου θυμάμαι πολλές προηγούμενες υπάρξεις. Δηλαδή: δέκα κύκλους συστολής και διαστολής του σύμπαντος, είκοσι κύκλους συστολής και διαστολής του σύμπαντος, τριάντα κύκλους συστολής και διαστολής του σύμπαντος, σαράντα κύκλους συστολής και διαστολής του σύμπαντος - 'εκεί ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εκεί· εκεί επίσης ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εδώ'. Έτσι θυμάμαι πολλές προηγούμενες υπάρξεις με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά τους. Με αυτό γνωρίζω ότι ο εαυτός και ο κόσμος είναι αιώνιοι, άγονοι, σταθεροί σαν βουνοκορφή, ακλόνητοι σαν στύλοι, και τα όντα περιπλανώνται, μεταναστεύουν, πεθαίνουν και ξαναγεννιούνται, αλλά αυτά παραμένουν για πάντα τα ίδια'. Αυτός, μοναχοί, είναι ο τρίτος λόγος στον οποίο στηρίζονται κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι αιωνιστές και διακηρύσσουν την αιωνιότητα του εαυτού και του κόσμου.

34. «Και στην τέταρτη περίπτωση, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι ως αιωνιστές για να διακηρύσσουν την αιωνιότητα του εαυτού και του κόσμου; Εδώ, μοναχοί, κάποιος ασκητής ή βραχμάνος είναι λογικός και αναλυτικός, και μέσω της λογικής σκέψης και της ανάλυσης, εκφράζει τη δική του άποψη λέγοντας - 'ο εαυτός και ο κόσμος είναι αιώνιοι, άγονοι, σταθεροί σαν βουνοκορφή, ακλόνητοι σαν στύλοι· και τα όντα περιπλανώνται, μεταναστεύουν, πεθαίνουν και ξαναγεννιούνται, αλλά αυτά παραμένουν για πάντα τα ίδια'. Αυτός, μοναχοί, είναι ο τέταρτος λόγος στον οποίο στηρίζονται κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι αιωνιστές και διακηρύσσουν την αιωνιότητα του εαυτού και του κόσμου.

35. «Με αυτούς τους τέσσερις λόγους, μοναχοί, οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι αιωνιστές διακηρύσσουν την αιωνιότητα του εαυτού και του κόσμου. Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, είναι αιωνιστές και διακηρύσσουν την αιωνιότητα του εαυτού και του κόσμου, όλοι τους το κάνουν βασισμένοι σε αυτούς τους τέσσερις λόγους ή σε κάποιους από αυτούς· δεν υπάρχει τίποτε άλλο πέρα από αυτούς.

36. «Αυτό, μοναχοί, το κατανοεί ο Τατχάγκατα - 'αυτές οι τοποθετήσεις για απόψεις, όταν υιοθετούνται έτσι, όταν προσκολλάται κανείς σε αυτές έτσι, οδηγούν

σε τέτοιο προορισμό, σε τέτοια μελλοντική ζωή'. Αυτό το κατανοεί ο Τατχάγκατα, και κατανοεί και κάτι ακόμα ανώτερο από αυτό· και σε αυτή την κατανόηση δεν προσκολλάται, και επειδή δεν προσκολλάται, έχει βιώσει μέσα του την ειρήνη της απελευθέρωσης. Έχοντας κατανοήσει όπως πραγματικά είναι την προέλευση, την πάροδο, την απόλαυση, τον κίνδυνο και τη διαφυγή από τα αισθήματα, ο Τατχάγκατα, μοναχοί, έχει απελευθερωθεί μέσω της μη προσκόλλησης.

37. «Αυτές είναι, μοναχοί, οι διδασκαλίες οι βαθιές, δυσδιάκριτες, δύσκολες στην κατανόηση, γαλήνιες, εξαίρετες, πέραν της λογικής, λεπτές, κατανοητές μόνο από τους σοφούς, τις οποίες ο Τατχάγκατα έχει ο ίδιος κατανοήσει πλήρως και διακηρύσσει, και για τις οποίες όσοι μιλούν σωστά θα μπορούσαν να εκφράσουν τον αληθινό έπαινο του Τατχάγκατα.

Πρώτο μέρος της απαγγελίας.

Η θεωρία της μερικής αιωνιότητας

38. «Υπάρχουν, μοναχοί, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι μερικώς αιωνιστές και μερικώς μη-αιωνιστές, οι οποίοι διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος είναι εν μέρει αιώνιοι και εν μέρει μη-αιώνιοι βασισμένοι σε τέσσερις λόγους. Και αυτοί οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν ως μερικώς αιωνιστές και μερικώς μη-αιωνιστές για να διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος είναι εν μέρει αιώνιοι και εν μέρει μη-αιώνιοι βασισμένοι σε τέσσερις λόγους;

39. «Μοναχοί, έρχεται ο καιρός, που κάποτε μετά από ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, αυτός ο κόσμος συστέλλεται. Όταν ο κόσμος συστέλλεται, τα όντα ως επί το πλείστον αναγεννιούνται στον κόσμο των ακτινοβόλων όντων. Εκεί είναι όντα νοητικής φύσης, τρέφονται με αγαλλίαση, είναι αυτοφώτιστα, ταξιδεύουν στον αέρα, παραμένουν σε λαμπρότητα και υπάρχουν για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα.

40. «Μοναχοί, έρχεται ο καιρός, που κάποτε μετά από ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, αυτός ο κόσμος διαστέλλεται. Όταν ο κόσμος διαστέλλεται, εμφανίζεται η άδεια ουράνια κατοικία του Βράχμα. Τότε κάποιο ον, είτε επειδή εξαντλήθηκε η διάρκεια ζωής του είτε επειδή εξαντλήθηκε η αρετή του, πέφτει από τον κόσμο των ακτινοβόλων όντων και αναγεννιέται στην άδεια ουράνια κατοικία του Βράχμα. Εκεί, ως ον νοητικής φύσης, τρέφεται με αγαλλίαση, είναι αυτοφώτιστο, ταξιδεύει στον αέρα, παραμένει σε λαμπρότητα και υπάρχει για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα.

41. «Αφού έχει μείνει εκεί μόνο του για πολύ καιρό, του δημιουργείται δυσaréσκεια και ανησυχία: "Μακάρι να έρθουν κι άλλα όντα εδώ!" Τότε κι άλλα όντα, είτε επειδή εξαντλήθηκε η διάρκεια ζωής τους είτε επειδή εξαντλήθηκε η αρετή τους, πέφτουν από τον κόσμο των ακτινοβόλων όντων και αναγεννιούνται στην ουράνια κατοικία του Βράχμα ως σύντροφοι εκείνου του όντος. Κι αυτά εκεί είναι όντα νοητικής φύσης, τρέφονται με αγαλλίαση, είναι αυτοφώτιστα, ταξιδεύουν στον αέρα, παραμένουν σε λαμπρότητα και υπάρχουν για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα.

42. «Τότε, μοναχοί, το ον που γεννήθηκε πρώτο σκέφτεται: "Εγώ είμαι ο Βράχμα, ο Μέγας Βράχμα, ο Κατακτητής, ο Ακατάβλητος, ο Παντογνώστης, ο Παντοδύναμος, ο Κύριος, ο Δημιουργός, ο Πλάστης, ο Άριστος, ο Διαμορφωτής, ο Κυρίαρχος, ο

Πατέρας όλων των όντων παρελθόντων και μελλόντων. Εγώ δημιούργησα αυτά τα όντα. Για ποιο λόγο; Διότι προηγουμένως είχα τη σκέψη: 'Μακάρι να έρθουν κι άλλα όντα εδώ!' Έτσι ήταν η επιθυμία του νου μου και αυτά τα όντα ήρθαν εδώ".

«Και τα όντα που γεννήθηκαν αργότερα σκέφτονται επίσης: "Αυτός ο σεβάσμιος είναι ο Βράχμα, ο Μέγας Βράχμα, ο Κατακτητής, ο Ακατάβλητος, ο Παντογνώστης, ο Παντοδύναμος, ο Κύριος, ο Δημιουργός, ο Πλάστης, ο Άριστος, ο Διαμορφωτής, ο Κυρίαρχος, ο Πατέρας όλων των όντων παρελθόντων και μελλόντων. Εμείς δημιουργηθήκαμε από αυτόν τον σεβάσμιο Βράχμα. Για ποιο λόγο; Διότι τον είδαμε να έχει γεννηθεί εδώ πρώτος, ενώ εμείς γεννηθήκαμε αργότερα".

43. «Εκεί, μοναχοί, το ον που γεννήθηκε πρώτο έχει μεγαλύτερη διάρκεια ζωής, είναι πιο όμορφο και πιο ισχυρό. Ενώ τα όντα που γεννήθηκαν αργότερα έχουν μικρότερη διάρκεια ζωής, είναι λιγότερο όμορφα και λιγότερο ισχυρά.

44. «Είναι δυνατόν, μοναχοί, κάποιο ον να πέσει από εκείνο τον κόσμο και να γεννηθεί εδώ. Αφού γεννηθεί εδώ, να εγκαταλείψει την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή. Αφού εγκαταλείψει την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή, με θέρμη, με προσπάθεια, με αφοσίωση, με επιμέλεια, με ορθή προσοχή, επιτυγχάνει τέτοια νοητική αυτοσυγκέντρωση ώστε με συγκεντρωμένο νου θυμάται εκείνη την προηγούμενη ύπαρξη, αλλά δεν θυμάται τίποτα πέρα από αυτή.

«Αυτός λέει τα εξής: "Αυτός ο σεβάσμιος Βράχμα, ο Μέγας Βράχμα, ο Κατακτητής, ο Ακατάβλητος, ο Παντογνώστης, ο Παντοδύναμος, ο Κύριος, ο Δημιουργός, ο Πλάστης, ο Άριστος, ο Διαμορφωτής, ο Κυρίαρχος, ο Πατέρας όλων των όντων παρελθόντων και μελλόντων, από τον οποίο εμείς δημιουργηθήκαμε, είναι μόνιμος, σταθερός, αιώνιος, αναλλοίωτος και θα παραμείνει έτσι για πάντα. Εμείς όμως που δημιουργηθήκαμε από αυτόν τον σεβάσμιο Βράχμα, είμαστε παροδικοί, ασταθείς, βραχύβιοι, υποκείμενοι στον θάνατο και έτσι ήρθαμε εδώ". Αυτός, μοναχοί, είναι ο πρώτος λόγος στον οποίο στηρίζονται κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι μερικώς αιωνιστές και μερικώς μη-αιωνιστές για να διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος είναι εν μέρει αιώνιοι και εν μέρει μη-αιώνιοι.

45. «Και στη δεύτερη περίπτωση, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι ως μερικώς αιωνιστές και μερικώς μη-αιωνιστές για να διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος είναι εν μέρει αιώνιοι και εν μέρει μη-αιώνιοι; Υπάρχουν, μοναχοί, θεοί που ονομάζονται διαφθειρόμενοι από τη διασκέδαση, οι οποίοι διαβιώνουν απορροφημένοι υπερβολικά στο γέλιο, στο παιχνίδι και στην απόλαυση. Καθώς διαβιώνουν απορροφημένοι υπερβολικά στο γέλιο, στο παιχνίδι και στην απόλαυση, η μνήμη τους εξασθενεί. Λόγω της εξασθένησης της μνήμης τους, αυτοί οι θεοί πέφτουν από εκείνη την τάξη.

46. «Είναι δυνατόν, μοναχοί, κάποιο ον να πέσει από εκείνη την τάξη και να γεννηθεί εδώ. Αφού γεννηθεί εδώ, να εγκαταλείψει την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή. Αφού εγκαταλείψει την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή, με θέρμη, με προσπάθεια, με αφοσίωση, με επιμέλεια, με ορθή προσοχή, επιτυγχάνει τέτοια νοητική αυτοσυγκέντρωση ώστε με συγκεντρωμένο νου θυμάται εκείνη την προηγούμενη ύπαρξη, αλλά δεν θυμάται τίποτα πέρα από αυτή.

«Αυτός λέει τα εξής: "Εκείνοι οι σεβάσμιοι θεοί που δεν διαφθείρονται από τη διασκέδαση, δεν διαβιώνουν απορροφημένοι υπερβολικά στο γέλιο, στο παιχνίδι και στην απόλαυση. Καθώς δεν διαβιώνουν απορροφημένοι υπερβολικά στο γέλιο, στο παιχνίδι και στην απόλαυση, η μνήμη τους δεν εξασθενεί. Επειδή η μνήμη τους δεν εξασθενεί, αυτοί οι θεοί δεν πέφτουν από εκείνη την τάξη· είναι μόνιμοι, σταθεροί, αιώνιοι, αμετάβλητοι και θα παραμείνουν έτσι για πάντα. Εμείς όμως που μας διέφθειρε η διασκέδαση, διαβιώνουμε απορροφημένοι υπερβολικά στο γέλιο, στο παιχνίδι και στην απόλαυση. Καθώς διαβιώνουμε απορροφημένοι υπερβολικά στο γέλιο, στο παιχνίδι και στην απόλαυση, η μνήμη μας εξασθένησε. Λόγω της εξασθένησης της μνήμης μας, έτσι πέσαμε από εκείνη την τάξη και είμαστε παροδικοί, ασταθείς, βραχύβιοι, υποκείμενοι στον θάνατο και έτσι ήρθαμε εδώ". Αυτός, μοναχοί, είναι ο δεύτερος λόγος στον οποίο στηρίζονται κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι μερικώς αιωνιστές και μερικώς μη-αιωνιστές για να διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος είναι εν μέρει αιώνιοι και εν μέρει μη-αιώνιοι.

47. «Και στην τρίτη περίπτωση, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι ως μερικώς αιωνιστές και μερικώς μη-αιωνιστές για να διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος είναι εν μέρει αιώνιοι και εν μέρει μη-αιώνιοι; Υπάρχουν, μοναχοί, θεοί που ονομάζονται διαφθειρόμενοι από το νου, οι οποίοι περνούν υπερβολικό χρόνο παρατηρώντας ο ένας τον άλλον. Καθώς περνούν υπερβολικό χρόνο παρατηρώντας ο ένας τον άλλον, διαφθείρουν τους νόες τους ο ένας για τον άλλον. Με διεφθαρμένους νόες ο ένας για τον άλλον, τα σώματά τους και οι νόες τους εξαντλούνται. Αυτοί οι θεοί πέφτουν από εκείνη την τάξη.

48. «Είναι δυνατόν, μοναχοί, κάποιοι να πέσει από εκείνη την τάξη και να γεννηθεί εδώ. Αφού γεννηθεί εδώ, να εγκαταλείψει την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή. Αφού εγκαταλείψει την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή, με θέρμη, με προσπάθεια, με αφοσίωση, με επιμέλεια, με ορθή προσοχή, επιτυγχάνει τέτοια νοητική αυτοσυγκέντρωση ώστε με συγκεντρωμένο νου θυμάται εκείνη την προηγούμενη ύπαρξη, αλλά δεν θυμάται τίποτα πέρα από αυτή.

«Αυτός λέει τα εξής: "Εκείνοι οι σεβάσμιοι θεοί που δεν διαφθείρονται από το νου, δεν περνούν υπερβολικό χρόνο παρατηρώντας ο ένας τον άλλον. Καθώς δεν περνούν υπερβολικό χρόνο παρατηρώντας ο ένας τον άλλον, δεν διαφθείρουν τους νόες τους ο ένας για τον άλλον. Με αδιάφθορους νόες ο ένας για τον άλλον, τα σώματά τους και οι νόες τους δεν εξαντλούνται. Αυτοί οι θεοί δεν πέφτουν από εκείνη την τάξη, είναι μόνιμοι, σταθεροί, αιώνιοι, αμετάβλητοι και θα παραμείνουν έτσι για πάντα. Εμείς όμως που είχαμε διαφθαρεί από το νου, περνούσαμε υπερβολικό χρόνο παρατηρώντας ο ένας τον άλλον. Καθώς περνούσαμε υπερβολικό χρόνο παρατηρώντας ο ένας τον άλλον, διαφθείραμε τους νόες μας ο ένας για τον άλλον, και με διεφθαρμένους νόες ο ένας για τον άλλον, τα σώματά μας και οι νόες μας εξαντλήθηκαν. Έτσι πέσαμε από εκείνη την τάξη και είμαστε παροδικοί, ασταθείς, βραχύβιοι, υποκείμενοι στον θάνατο και έτσι ήρθαμε εδώ". Αυτός, μοναχοί, είναι ο τρίτος λόγος στον οποίο στηρίζονται κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι μερικώς αιωνιστές και μερικώς μη-αιωνιστές για να διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος είναι εν μέρει αιώνιοι και εν μέρει μη-αιώνιοι.

49. «Και στην τέταρτη περίπτωση, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι ως μερικώς αιωνιστές και μερικώς μη-αιωνιστές

για να διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος είναι εν μέρει αιώνιοι και εν μέρει μη-αιώνιοι; Εδώ, μοναχοί, κάποιος ασκητής ή βραχμάνος είναι λογικός και αναλυτικός. Και μέσω της λογικής σκέψης και της ανάλυσης, εκφράζει τη δική του άποψη λέγοντας - "Αυτό που ονομάζεται μάτι, αυτό που ονομάζεται αυτί, αυτό που ονομάζεται μύτη, αυτό που ονομάζεται γλώσσα, αυτό που ονομάζεται σώμα, αυτός ο εαυτός είναι παροδικός, ασταθής, μη-αιώνιος, υποκείμενος σε μεταβολή. Αλλά αυτό που ονομάζεται συνείδηση ή νους ή επίγνωση, αυτός ο εαυτός είναι μόνιμος, σταθερός, αιώνιος, αναλλοίωτος και θα παραμείνει έτσι για πάντα". Αυτός, μοναχοί, είναι ο τέταρτος λόγος στον οποίο στηρίζονται κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι μερικώς αιωνιστές και μερικώς μη-αιωνιστές για να διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος είναι εν μέρει αιώνιοι και εν μέρει μη-αιώνιοι.

50. «Με αυτούς τους τέσσερις λόγους, μοναχοί, οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι μερικώς αιωνιστές και μερικώς μη-αιωνιστές διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος είναι εν μέρει αιώνιοι και εν μέρει μη-αιώνιοι. Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, είναι μερικώς αιωνιστές και μερικώς μη-αιωνιστές και διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος είναι εν μέρει αιώνιοι και εν μέρει μη-αιώνιοι, όλοι τους το κάνουν βασισμένοι σε αυτούς τους τέσσερις λόγους ή σε κάποιους από αυτούς· δεν υπάρχει τίποτε άλλο πέρα από αυτούς.

51. «Αυτό, μοναχοί, το κατανοεί ο Τατχάγκατα - 'αυτές οι τοποθετήσεις για απόψεις, όταν υιοθετούνται έτσι, όταν προσκολλάται κανείς σε αυτές έτσι, οδηγούν σε τέτοιο προορισμό, σε τέτοια μελλοντική ζωή'. Αυτό το κατανοεί ο Τατχάγκατα, και κατανοεί και κάτι ακόμα ανώτερο από αυτό, και σε αυτή την κατανόηση δεν προσκολλάται, και επειδή δεν προσκολλάται, έχει βιώσει μέσα του την ειρήνη της απελευθέρωσης. Έχοντας κατανοήσει όπως πραγματικά είναι την προέλευση, την πάροδο, την απόλαυση, τον κίνδυνο και τη διαφυγή από τα αισθήματα, ο Τατχάγκατα, μοναχοί, έχει απελευθερωθεί μέσω της μη προσκόλλησης.

52. «Αυτές είναι, μοναχοί, οι διδασκαλίες οι βαθιές, δυσδιάκριτες, δύσκολες στην κατανόηση, γαλήνιες, εξαιρετικές, πέραν της λογικής, λεπτές, κατανοητές μόνο από τους σοφούς, τις οποίες ο Τατχάγκατα έχει ο ίδιος κατανοήσει πλήρως και διακηρύσσει, και για τις οποίες όσοι μιλούν σωστά θα μπορούσαν να εκφράσουν τον αληθινό έπαινο του Τατχάγκατα.

Η θεωρία περί του πεπερασμένου και του απείρου

53. «Υπάρχουν, μοναχοί, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι υποστηρικτές του πεπερασμένου και του απείρου, οι οποίοι διακηρύσσουν ότι ο κόσμος είναι πεπερασμένος και άπειρος βασισμένοι σε τέσσερις λόγους. Και αυτοί οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν ως υποστηρικτές του πεπερασμένου και του απείρου για να διακηρύσσουν ότι ο κόσμος είναι πεπερασμένος και άπειρος βασισμένοι σε τέσσερις λόγους;

54. «Εδώ, μοναχοί, κάποιος ασκητής ή βραχμάνος, με θέρμη, με προσπάθεια, με αφοσίωση, με επιμέλεια, με ορθή προσοχή, επιτυγχάνει τέτοια νοητική αυτοσυγκέντρωση ώστε με συγκεντρωμένο νου διαμένει στον κόσμο με την αντίληψη ότι είναι πεπερασμένος.

«Αυτός λέει τα εξής: 'Αυτός ο κόσμος είναι πεπερασμένος, κυκλικός. Για ποιο λόγο; Διότι εγώ, με θέρμη, με προσπάθεια, με αφοσίωση, με επιμέλεια, με ορθή προσοχή, επιτυγχάνω τέτοια νοητική αυτοσυγκέντρωση ώστε με συγκεντρωμένο νου διαμένω στον κόσμο με την αντίληψη ότι είναι πεπερασμένος. Με αυτό γνωρίζω - ότι αυτός ο κόσμος είναι πεπερασμένος, κυκλικός'. Αυτός, μοναχοί, είναι ο πρώτος λόγος στον οποίο στηρίζονται κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι υποστηρικτές του πεπερασμένου και του απείρου για να διακηρύσσουν ότι ο κόσμος είναι πεπερασμένος και άπειρος.

55. «Και στη δεύτερη περίπτωση, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι ως υποστηρικτές του πεπερασμένου και του απείρου για να διακηρύσσουν ότι ο κόσμος είναι πεπερασμένος και άπειρος; Εδώ, μοναχοί, κάποιος ασκητής ή βραχμάνος, με θέρμη, με προσπάθεια, με αφοσίωση, με επιμέλεια, με ορθή προσοχή, επιτυγχάνει τέτοια νοητική αυτοσυγκέντρωση ώστε με συγκεντρωμένο νου διαμένει στον κόσμο με την αντίληψη ότι είναι άπειρος.

«Αυτός λέει τα εξής: 'Αυτός ο κόσμος είναι άπειρος, απεριόριστος. Εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είπαν - «Αυτός ο κόσμος είναι πεπερασμένος, κυκλικός», αυτοί ψεύδονται. Αυτός ο κόσμος είναι άπειρος, απεριόριστος. Για ποιο λόγο; Διότι εγώ, με θέρμη, με προσπάθεια, με αφοσίωση, με επιμέλεια, με ορθή προσοχή, επιτυγχάνω τέτοια νοητική αυτοσυγκέντρωση ώστε με συγκεντρωμένο νου κατοικώ στον κόσμο με την αντίληψη ότι είναι άπειρος. Με αυτό γνωρίζω - ότι αυτός ο κόσμος είναι άπειρος, απεριόριστος'. Αυτός, μοναχοί, είναι ο δεύτερος λόγος στον οποίο στηρίζονται κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι, υποστηρικτές του πεπερασμένου και του απείρου, για να διακηρύσσουν ότι ο κόσμος είναι πεπερασμένος και άπειρος.

56. «Και στην τρίτη περίπτωση, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι ως υποστηρικτές του πεπερασμένου και του απείρου για να διακηρύσσουν ότι ο κόσμος είναι πεπερασμένος και άπειρος; Εδώ, μοναχοί, κάποιος ασκητής ή βραχμάνος, με θέρμη, με προσπάθεια, με αφοσίωση, με επιμέλεια, με ορθή προσοχή, επιτυγχάνει τέτοια νοητική αυτοσυγκέντρωση ώστε με συγκεντρωμένο νου διαμένει στον κόσμο με την αντίληψη ότι είναι πεπερασμένος προς τα πάνω και προς τα κάτω, αλλά άπειρος οριζοντίως.

«Αυτός λέει τα εξής: 'Αυτός ο κόσμος είναι και πεπερασμένος και άπειρος. Εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είπαν - «Αυτός ο κόσμος είναι πεπερασμένος, κυκλικός», αυτοί ψεύδονται. Και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είπαν - «Αυτός ο κόσμος είναι άπειρος, απεριόριστος», και αυτοί επίσης ψεύδονται. Αυτός ο κόσμος είναι και πεπερασμένος και άπειρος. Για ποιο λόγο; Διότι εγώ, με θέρμη, με προσπάθεια, με αφοσίωση, με επιμέλεια, με ορθή προσοχή, επιτυγχάνω τέτοια νοητική αυτοσυγκέντρωση ώστε με συγκεντρωμένο νου κατοικώ στον κόσμο με την αντίληψη ότι είναι πεπερασμένος προς τα πάνω και προς τα κάτω, αλλά άπειρος οριζοντίως. Με αυτό γνωρίζω - ότι αυτός ο κόσμος είναι και πεπερασμένος και άπειρος'. Αυτός, μοναχοί, είναι ο τρίτος λόγος στον οποίο στηρίζονται κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι, υποστηρικτές του πεπερασμένου και του απείρου, για να διακηρύσσουν ότι ο κόσμος είναι πεπερασμένος και άπειρος.

57. «Και στην τέταρτη περίπτωση, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι ως υποστηρικτές του πεπερασμένου και του απείρου για να διακηρύσσουν ότι ο κόσμος είναι πεπερασμένος και άπειρος; Εδώ,

μοναχοί, κάποιος ασκητής ή βραχμάνος είναι λογικός και αναλυτικός. Και μέσω της λογικής σκέψης και της ανάλυσης, εκφράζει τη δική του άποψη λέγοντας - 'Αυτός ο κόσμος δεν είναι ούτε πεπερασμένος ούτε άπειρος. Εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είπαν - «Αυτός ο κόσμος είναι πεπερασμένος, κυκλικός», αυτοί ψεύδονται. Και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είπαν - «Αυτός ο κόσμος είναι άπειρος, απεριόριστος», και αυτοί επίσης ψεύδονται. Και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είπαν - «Αυτός ο κόσμος είναι και πεπερασμένος και άπειρος», και αυτοί επίσης ψεύδονται. Αυτός ο κόσμος δεν είναι ούτε πεπερασμένος ούτε άπειρος'. Αυτός, μοναχοί, είναι ο τέταρτος λόγος στον οποίο στηρίζονται κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι υποστηρικτές του πεπερασμένου και του απείρου για να διακηρύσσουν ότι ο κόσμος είναι πεπερασμένος και άπειρος.

58. «Με αυτούς τους τέσσερις λόγους, μοναχοί, οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι υποστηρικτές του πεπερασμένου και του απείρου διακηρύσσουν ότι ο κόσμος είναι πεπερασμένος και άπειρος. Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, είναι υποστηρικτές του πεπερασμένου και του απείρου και διακηρύσσουν ότι ο κόσμος είναι πεπερασμένος και άπειρος, όλοι τους το κάνουν βασισμένοι σε αυτούς τους τέσσερις λόγους ή σε κάποιους από αυτούς· δεν υπάρχει τίποτε άλλο πέρα από αυτούς.

59. «Αυτό, μοναχοί, το κατανοεί ο Τατχάγκατα - 'αυτές οι τοποθετήσεις για απόψεις, όταν υιοθετούνται έτσι, όταν προσκολλάται κανείς σε αυτές έτσι, οδηγούν σε τέτοιο προορισμό, σε τέτοια μελλοντική ζωή'. Αυτό το κατανοεί ο Τατχάγκατα, και κατανοεί και κάτι ακόμα ανώτερο από αυτό, και σε αυτή την κατανόηση δεν προσκολλάται, και επειδή δεν προσκολλάται, έχει βιώσει μέσα του την ειρήνη της απελευθέρωσης. Έχοντας κατανοήσει όπως πραγματικά είναι την προέλευση, την πάροδο, την απόλαυση, τον κίνδυνο και τη διαφυγή από τα αισθήματα, ο Τατχάγκατα, μοναχοί, έχει απελευθερωθεί μέσω της μη προσκόλλησης.

60. «Αυτές είναι, μοναχοί, οι διδασκαλίες οι βαθιές, δυσδιάκριτες, δύσκολες στην κατανόηση, γαλήνιες, εξαιρετικές, πέραν της λογικής, λεπτές, κατανοητές μόνο από τους σοφούς, τις οποίες ο Τατχάγκατα έχει ο ίδιος κατανοήσει πλήρως και διακηρύσσει, και για τις οποίες όσοι μιλούν σωστά θα μπορούσαν να εκφράσουν τον αληθινό έπαινο του Τατχάγκατα.

Η θεωρία της υπεκφυγής

61. «Υπάρχουν, μοναχοί, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που γλιστρούν σαν χέλια, οι οποίοι όταν τους τίθεται μια ερώτηση εδώ και εκεί, γλιστρούν σαν χέλια με διφορούμενες απαντήσεις και υπεκφυγές βασισμένοι σε τέσσερις λόγους. Και αυτοί οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν γλιστρώντας σαν χέλια, ώστε όταν τους τίθεται μια ερώτηση εδώ και εκεί, να γλιστρούν σαν χέλια με διφορούμενες απαντήσεις και υπεκφυγές βασισμένοι σε τέσσερις λόγους;

62. «Εδώ, μοναχοί, κάποιος ασκητής ή βραχμάνος δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι «αυτό είναι καλό», δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι «αυτό είναι φαύλο». Αυτός σκέφτεται: «Εγώ δεν κατανοώ όπως πραγματικά είναι 'αυτό είναι καλό', δεν κατανοώ όπως πραγματικά είναι 'αυτό είναι φαύλο'. Αν εγώ, χωρίς να κατανοώ όπως πραγματικά είναι 'αυτό είναι καλό', χωρίς να κατανοώ όπως πραγματικά είναι 'αυτό είναι φαύλο', δηλώσω 'αυτό είναι καλό' ή δηλώσω 'αυτό είναι φαύλο', αυτό θα ήταν

ψέμα από μέρους μου. Αυτό που θα ήταν ψέμα από μέρους μου, θα ήταν δυσφορία για μένα. Αυτό που θα ήταν δυσφορία για μένα, θα ήταν εμπόδιο για μένα». Έτσι, από φόβο για την ψευδολογία και αποστροφή για την ψευδολογία, δεν δηλώνει ούτε «αυτό είναι καλό» ούτε «αυτό είναι φαύλο», και όταν του τίθεται μια ερώτηση εδώ και εκεί, καταφεύγει σε διφορούμενες απαντήσεις και υπεκφυγές: «Δεν το βλέπω έτσι· δεν το βλέπω με αυτόν τον τρόπο· δεν το βλέπω αλλιώς· δεν λέω όχι· δεν λέω ούτε όχι». Αυτός, μοναχοί, είναι ο πρώτος λόγος στον οποίο στηρίζονται κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που γλιστρούν σαν χέλια, οι οποίοι όταν τους τίθεται μια ερώτηση εδώ και εκεί, γλιστρούν σαν χέλια με διφορούμενες απαντήσεις και υπεκφυγές.

63. «Και στη δεύτερη περίπτωση, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι γλιστρώντας σαν χέλια, ώστε όταν τους τίθεται μια ερώτηση εδώ και εκεί, να γλιστρούν σαν χέλια με διφορούμενες απαντήσεις και υπεκφυγές; Εδώ, μοναχοί, κάποιος ασκητής ή βραχμάνος δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι «αυτό είναι καλό», δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι «αυτό είναι φαύλο». Αυτός σκέφτεται: «Εγώ δεν κατανοώ όπως πραγματικά είναι 'αυτό είναι καλό', δεν κατανοώ όπως πραγματικά είναι 'αυτό είναι φαύλο'. Αν εγώ, χωρίς να κατανοώ όπως πραγματικά είναι 'αυτό είναι καλό', χωρίς να κατανοώ όπως πραγματικά είναι 'αυτό είναι φαύλο', δηλώσω 'αυτό είναι καλό' ή δηλώσω 'αυτό είναι φαύλο', τότε θα είχα επιθυμία ή πάθος ή μίσος ή αποστροφή. Όπου θα υπήρχε επιθυμία ή πάθος ή μίσος ή αποστροφή, εκεί θα υπήρχε προσκόλληση για μένα. Αυτό που θα ήταν προσκόλληση για μένα, θα ήταν δυσφορία για μένα. Αυτό που θα ήταν δυσφορία για μένα, θα ήταν εμπόδιο για μένα». Έτσι, από φόβο για την προσκόλληση και αποστροφή για την προσκόλληση, δεν δηλώνει ούτε «αυτό είναι καλό» ούτε «αυτό είναι φαύλο», και όταν του τίθεται μια ερώτηση εδώ και εκεί, καταφεύγει σε διφορούμενες απαντήσεις και υπεκφυγές: «Δεν το βλέπω έτσι· δεν το βλέπω με αυτόν τον τρόπο· δεν το βλέπω αλλιώς· δεν λέω όχι· δεν λέω ούτε όχι». Αυτός, μοναχοί, είναι ο δεύτερος λόγος στον οποίο στηρίζονται κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που γλιστρούν σαν χέλια, οι οποίοι όταν τους τίθεται μια ερώτηση εδώ και εκεί, γλιστρούν σαν χέλια με διφορούμενες απαντήσεις και υπεκφυγές.

64. «Και στην τρίτη περίπτωση, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι που γλιστρούν σαν χέλια, ώστε όταν τους τίθεται μια ερώτηση εδώ και εκεί, να γλιστρούν σαν χέλια με διφορούμενες απαντήσεις και υπεκφυγές; Εδώ, μοναχοί, κάποιος ασκητής ή βραχμάνος δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι «αυτό είναι καλό», δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι «αυτό είναι φαύλο». Αυτός σκέφτεται: «Εγώ δεν κατανοώ όπως πραγματικά είναι 'αυτό είναι καλό', δεν κατανοώ όπως πραγματικά είναι 'αυτό είναι φαύλο'. Αν εγώ, χωρίς να κατανοώ όπως πραγματικά είναι 'αυτό είναι καλό', χωρίς να κατανοώ όπως πραγματικά είναι 'αυτό είναι φαύλο', δηλώσω 'αυτό είναι καλό' ή δηλώσω 'αυτό είναι φαύλο'. Υπάρχουν ασκητές και βραχμάνοι που είναι σοφοί, εκλεπτυσμένοι, έμπειροι στη συζήτηση, ικανοί να διασπάσουν και την τρίχα στα τέσσερα, που περιφέρονται καταρρίπτοντας, θα έλεγε κανείς, με τη σοφία τους τις απόψεις των άλλων· αυτοί θα με ανακρίνουν, θα με εξετάσουν, θα με ελέγξουν. Όταν αυτοί με ανακρίνουν, με εξετάζουν, με ελέγχουν, δεν θα μπορώ να τους απαντήσω ικανοποιητικά. Όταν δεν θα μπορώ να απαντήσω ικανοποιητικά, αυτό θα είναι δυσφορία για μένα. Αυτό που θα ήταν δυσφορία για μένα, θα ήταν εμπόδιο για μένα». Έτσι, από φόβο για την ανάκριση και αποστροφή για την ανάκριση, δεν δηλώνει ούτε «αυτό είναι καλό» ούτε «αυτό είναι φαύλο», και όταν του τίθεται μια ερώτηση εδώ και εκεί, καταφεύγει σε

διφορούμενες απαντήσεις και υπεκφυγές: «Δεν το βλέπω έτσι· δεν το βλέπω με αυτόν τον τρόπο· δεν το βλέπω αλλιώς· δεν λέω όχι· δεν λέω ούτε όχι». Αυτός, μοναχοί, είναι ο τρίτος λόγος στον οποίο στηρίζονται κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που γλιστρούν σαν χέλια, οι οποίοι όταν τους τίθεται μια ερώτηση εδώ και εκεί, γλιστρούν σαν χέλια με διφορούμενες απαντήσεις και υπεκφυγές.

65. «Και στην τέταρτη περίπτωση, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι που γλιστρούν σαν χέλια, ώστε όταν τους τίθεται μια ερώτηση εδώ και εκεί, να γλιστρούν σαν χέλια με διφορούμενες απαντήσεις και υπεκφυγές; Εδώ, μοναχοί, κάποιος ασκητής ή βραχμάνος είναι ανόητος και σε έντονη αυταπάτη. Αυτός, λόγω της ανοησίας του και της έντονης αυταπάτης του, όταν του τίθεται μια ερώτηση εδώ και εκεί, καταφεύγει σε διφορούμενες απαντήσεις και υπεκφυγές: "Αν με ρωτάς 'υπάρχει άλλος κόσμος', αν είχα την άποψη 'υπάρχει άλλος κόσμος', θα σου απαντούσα 'υπάρχει άλλος κόσμος'. Αλλά δεν το βλέπω έτσι, δεν το βλέπω με αυτόν τον τρόπο, δεν το βλέπω αλλιώς, δεν λέω όχι, δεν λέω ούτε όχι". "Δεν υπάρχει άλλος κόσμος... κ.λπ..." "Υπάρχει και δεν υπάρχει άλλος κόσμος... κ.λπ..." "Ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει άλλος κόσμος... κ.λπ..." "Υπάρχουν όντα με αυθόρμητη γέννηση... κ.λπ..." "Δεν υπάρχουν όντα με αυθόρμητη γέννηση... κ.λπ..." "Υπάρχουν και δεν υπάρχουν όντα με αυθόρμητη γέννηση... κ.λπ..." "Ούτε υπάρχουν ούτε δεν υπάρχουν όντα με αυθόρμητη γέννηση... κ.λπ..." "Υπάρχει αποτέλεσμα και επακόλουθο των καλών και κακών πράξεων... κ.λπ..." "Δεν υπάρχει αποτέλεσμα και επακόλουθο των καλών και κακών πράξεων... κ.λπ..." "Υπάρχει και δεν υπάρχει αποτέλεσμα και επακόλουθο των καλών και κακών πράξεων... κ.λπ..." "Ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει αποτέλεσμα και επακόλουθο των καλών και κακών πράξεων... κ.λπ..." "Ο Τατχάγκατα υπάρχει μετά το θάνατο... κ.λπ..." "Ο Τατχάγκατα δεν υπάρχει μετά το θάνατο... κ.λπ..." "Ο Τατχάγκατα και υπάρχει και δεν υπάρχει μετά το θάνατο... κ.λπ..." "Αν με ρωτάς 'ο Τατχάγκατα ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει μετά το θάνατο', αν είχα την άποψη 'ο Τατχάγκατα ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει μετά το θάνατο', θα σου απαντούσα 'ο Τατχάγκατα ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει μετά το θάνατο'. Αλλά δεν το βλέπω έτσι, δεν το βλέπω με αυτόν τον τρόπο, δεν το βλέπω αλλιώς, δεν λέω όχι, δεν λέω ούτε όχι". Αυτός, μοναχοί, είναι ο τέταρτος λόγος στον οποίο στηρίζονται κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που γλιστρούν σαν χέλια, οι οποίοι όταν τους τίθεται μια ερώτηση εδώ και εκεί, γλιστρούν σαν χέλια με διφορούμενες απαντήσεις και υπεκφυγές.

66. «Με αυτούς τους τέσσερις λόγους, μοναχοί, οι ασκητές και βραχμάνοι που γλιστρούν σαν χέλια, όταν τους τίθεται μια ερώτηση εδώ και εκεί, γλιστρούν σαν χέλια με διφορούμενες απαντήσεις και υπεκφυγές. Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, γλιστρούν σαν χέλια και όταν τους τίθεται μια ερώτηση εδώ και εκεί πάλι γλιστρούν σαν χέλια με διφορούμενες απαντήσεις και υπεκφυγές, όλοι τους το κάνουν βασισμένοι σε αυτούς τους τέσσερις λόγους ή σε κάποιους από αυτούς· δεν υπάρχει τίποτε άλλο πέρα από αυτούς... κ.λπ... για τις οποίες όσοι μιλούν σωστά θα μπορούσαν να εκφράσουν τον αληθινό έπαινο του Τατχάγκατα.

Η θεωρία της τυχαίας προέλευσης

67. «Υπάρχουν, μοναχοί, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι υποστηρικτές του τυχαίου, οι οποίοι διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος προέκυψαν τυχαία βασισμένοι σε δύο λόγους. Και αυτοί οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν ως υποστηρικτές του τυχαίου για να

διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος προέκυψαν τυχαία βασισμένοι σε δύο λόγους;

68. «Υπάρχουν, μοναχοί, θεοί που ονομάζονται όντα χωρίς αντίληψη. Όταν εμφανίζεται η αντίληψη, αυτοί οι θεοί πέφτουν από εκείνη την τάξη. Είναι δυνατόν, μοναχοί, κάποιο να πέσει από εκείνη την τάξη και να γεννηθεί εδώ. Αφού γεννηθεί εδώ, να εγκαταλείψει την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή. Αφού εγκαταλείψει την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή, με θέρμη, με προσπάθεια, με αφοσίωση, με επιμέλεια, με ορθή προσοχή, επιτυγχάνει τέτοια νοητική αυτοσυγκέντρωση ώστε με συγκεντρωμένο νου θυμάται την εμφάνιση της αντίληψης, αλλά δεν θυμάται τίποτα πέρα από αυτό. Αυτός λέει τα εξής: 'ο εαυτός και ο κόσμος προέκυψαν τυχαία. Για ποιο λόγο; Διότι προηγουμένως δεν υπήρχα, τώρα, αφού δεν υπήρχα, έχω εξελιχθεί σε μια συνεχή ροή'. Αυτός, μοναχοί, είναι ο πρώτος λόγος στον οποίο στηρίζονται κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι υποστηρικτές του τυχαίου για να διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος προέκυψαν τυχαία.

69. «Και στη δεύτερη περίπτωση, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι ως υποστηρικτές του τυχαίου για να διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος προέκυψαν τυχαία; Εδώ, μοναχοί, κάποιος ασκητής ή βραχμάνος είναι λογικός και αναλυτικός. Και μέσω της λογικής σκέψης και της ανάλυσης, εκφράζει τη δική του άποψη λέγοντας - 'ο εαυτός και ο κόσμος προέκυψαν τυχαία'. Αυτός, μοναχοί, είναι ο δεύτερος λόγος στον οποίο στηρίζονται κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι υποστηρικτές του τυχαίου για να διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος προέκυψαν τυχαία.

70. «Με αυτούς τους δύο λόγους, μοναχοί, οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι υποστηρικτές του τυχαίου διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος προέκυψαν τυχαία. Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, είναι υποστηρικτές του τυχαίου και διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος προέκυψαν τυχαία, όλοι τους το κάνουν βασισμένοι σε αυτούς τους δύο λόγους ή σε κάποιους από αυτούς· δεν υπάρχει τίποτε άλλο πέρα από αυτούς... κ.λπ... για τις οποίες όσοι μιλούν σωστά θα μπορούσαν να εκφράσουν τον αληθινό έπαινο του Τατχάγκατα.

71. «Με αυτούς τους δεκαοκτώ λόγους, μοναχοί, οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του παρελθόντος, με απόψεις για το παρελθόν, διακηρύσσουν διάφορες θέσεις σχετικά με το παρελθόν. Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, είναι θεωρητικοί του παρελθόντος, με απόψεις για το παρελθόν, και διακηρύσσουν διάφορες θέσεις σχετικά με το παρελθόν, όλοι τους το κάνουν βασισμένοι σε αυτούς τους δεκαοκτώ λόγους ή σε κάποιους από αυτούς· δεν υπάρχει τίποτε άλλο πέρα από αυτούς.

72. «Αυτό, μοναχοί, το κατανοεί ο Τατχάγκατα - 'αυτές οι τοποθετήσεις για απόψεις, όταν υιοθετούνται έτσι, όταν προσκολλάται κανείς σε αυτές έτσι, οδηγούν σε τέτοιο προορισμό, σε τέτοια μελλοντική ζωή'. Αυτό το κατανοεί ο Τατχάγκατα, και κατανοεί και κάτι ακόμα ανώτερο από αυτό, και σε αυτή την κατανόηση δεν προσκολλάται, και επειδή δεν προσκολλάται, έχει βιώσει μέσα του την ειρήνη της απελευθέρωσης. Έχοντας κατανοήσει όπως πραγματικά είναι την προέλευση, την πάροδο, την απόλαυση, τον κίνδυνο και τη διαφυγή από τα αισθήματα, ο Τατχάγκατα, μοναχοί, έχει απελευθερωθεί μέσω της μη προσκόλλησης.

73. «Αυτές είναι, μοναχοί, οι διδασκαλίες οι βαθείς, δυσδιάκριτες, δύσκολες στην κατανόηση, γαλήνιες, εξαιρετές, πέραν της λογικής, λεπτές, κατανοητές μόνο από τους σοφούς, τις οποίες ο Τατχάγκατα έχει ο ίδιος κατανοήσει πλήρως και διακηρύσσει, και για τις οποίες όσοι μιλούν σωστά θα μπορούσαν να εκφράσουν τον αληθινό έπαινο του Τατχάγκατα.

Δεύτερο μέρος της απαγγελίας.

Οι θεωρητικοί του μέλλοντος

74. «Υπάρχουν, μοναχοί, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του μέλλοντος, με απόψεις για το μέλλον, οι οποίοι διακηρύσσουν διάφορες θέσεις σχετικά με το μέλλον βασισμένοι σε σαράντα τέσσερις λόγους. Και αυτοί οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν ως θεωρητικοί του μέλλοντος, με απόψεις για το μέλλον, για να διακηρύσσουν διάφορες θέσεις σχετικά με το μέλλον βασισμένοι σε σαράντα τέσσερις λόγους;

Η θεωρία περί αντίληψης

75. «Υπάρχουν, μοναχοί, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί της μετά θάνατον αντίληψης, οι οποίοι διακηρύσσουν ότι ο εαυτός έχει αντίληψη μετά το θάνατο βασισμένοι σε δεκαέξι λόγους. Και αυτοί οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν ως θεωρητικοί της μετά θάνατον αντίληψης για να διακηρύσσουν ότι ο εαυτός έχει αντίληψη μετά το θάνατο βασισμένοι σε δεκαέξι λόγους;

76. «Ο εαυτός έχει υλική μορφή, είναι υγιής μετά το θάνατο και έχει αντίληψη», έτσι τον διακηρύσσουν. «Ο εαυτός δεν έχει υλική μορφή, είναι υγιής μετά το θάνατο και έχει αντίληψη», έτσι τον διακηρύσσουν. «Ο εαυτός έχει και δεν έχει υλική μορφή... κ.λπ... ο εαυτός ούτε έχει ούτε δεν έχει υλική μορφή... ο εαυτός είναι πεπερασμένος... ο εαυτός είναι άπειρος... ο εαυτός είναι και πεπερασμένος και άπειρος... ο εαυτός ούτε είναι πεπερασμένος ούτε άπειρος... ο εαυτός έχει ενιαία αντίληψη... ο εαυτός έχει πολλαπλή αντίληψη... ο εαυτός έχει περιορισμένη αντίληψη... ο εαυτός έχει απεριόριστη αντίληψη... ο εαυτός είναι αποκλειστικά ευτυχισμένος... ο εαυτός είναι αποκλειστικά δυστυχισμένος. Ο εαυτός είναι και ευτυχισμένος και δυστυχισμένος. Ο εαυτός δεν είναι ούτε ευτυχισμένος ούτε δυστυχισμένος, είναι υγιής μετά το θάνατο και έχει αντίληψη», έτσι τον διακηρύσσουν.

77. «Με αυτούς τους δεκαέξι λόγους, μοναχοί, οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί της μετά θάνατον αντίληψης διακηρύσσουν ότι ο εαυτός έχει αντίληψη μετά το θάνατο. Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, είναι θεωρητικοί της μετά θάνατον αντίληψης και διακηρύσσουν ότι ο εαυτός έχει αντίληψη μετά το θάνατο, όλοι τους το κάνουν βασισμένοι σε αυτούς τους δεκαέξι λόγους ή σε κάποιους από αυτούς· δεν υπάρχει τίποτε άλλο πέρα από αυτούς... κ.λπ... για τις οποίες όσοι μιλούν σωστά θα μπορούσαν να εκφράσουν τον αληθινό έπαινο του Τατχάγκατα.

Η θεωρία περί μη-αντίληψης

78. «Υπάρχουν, μοναχοί, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί της μετά θάνατον μη-αντίληψης, οι οποίοι διακηρύσσουν ότι ο εαυτός δεν έχει αντίληψη μετά το θάνατο βασισμένοι σε οκτώ λόγους. Και αυτοί οι αξιότιμοι ασκητές και

βραχμάνοι, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν ως θεωρητικοί της μετά θάνατον μη-αντίληψης για να διακηρύσσουν ότι ο εαυτός δεν έχει αντίληψη μετά το θάνατο βασισμένοι σε οκτώ λόγους;

79. «Ο εαυτός έχει υλική μορφή, είναι υγιής μετά το θάνατο και δεν έχει αντίληψη», έτσι τον διακηρύσσουν. «Ο εαυτός δεν έχει υλική μορφή, είναι υγιής μετά το θάνατο και δεν έχει αντίληψη», έτσι τον διακηρύσσουν. «Ο εαυτός έχει και δεν έχει υλική μορφή... κ.λπ... ο εαυτός ούτε έχει ούτε δεν έχει υλική μορφή... ο εαυτός είναι πεπερασμένος... ο εαυτός είναι άπειρος... ο εαυτός είναι και πεπερασμένος και άπειρος... ο εαυτός ούτε είναι πεπερασμένος ούτε άπειρος, είναι υγιής μετά το θάνατο και δεν έχει αντίληψη», έτσι τον διακηρύσσουν.

80. «Με αυτούς τους οκτώ λόγους, μοναχοί, οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί της μετά θάνατον μη-αντίληψης διακηρύσσουν ότι ο εαυτός δεν έχει αντίληψη μετά το θάνατο. Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, είναι θεωρητικοί της μετά θάνατον μη-αντίληψης και διακηρύσσουν ότι ο εαυτός δεν έχει αντίληψη μετά το θάνατο, όλοι τους το κάνουν βασισμένοι σε αυτούς τους οκτώ λόγους ή σε κάποιους από αυτούς· δεν υπάρχει τίποτε άλλο πέρα από αυτούς... κ.λπ... για τις οποίες όσοι μιλούν σωστά θα μπορούσαν να εκφράσουν τον αληθινό έπαινο του Τατχάγκατα.

Η θεωρία περί ούτε αντίληψης ούτε μη-αντίληψης

81. «Υπάρχουν, μοναχοί, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί της μετά θάνατον ούτε-αντίληψης-ούτε-μη-αντίληψης, οι οποίοι διακηρύσσουν ότι ο εαυτός μετά το θάνατο ούτε έχει αντίληψη ούτε δεν έχει αντίληψη βασισμένοι σε οκτώ λόγους. Και αυτοί οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν ως θεωρητικοί της μετά θάνατον ούτε-αντίληψης-ούτε-μη-αντίληψης για να διακηρύσσουν ότι ο εαυτός μετά το θάνατο ούτε έχει αντίληψη ούτε δεν έχει αντίληψη βασισμένοι σε οκτώ λόγους;

82. «Ο εαυτός έχει υλική μορφή, είναι υγιής μετά το θάνατο και ούτε έχει ούτε δεν έχει αντίληψη», έτσι τον διακηρύσσουν, «ο εαυτός δεν έχει υλική μορφή... κ.λπ... ο εαυτός έχει και δεν έχει υλική μορφή... ο εαυτός ούτε έχει ούτε δεν έχει υλική μορφή... ο εαυτός είναι πεπερασμένος... ο εαυτός είναι άπειρος... ο εαυτός είναι και πεπερασμένος και άπειρος... ο εαυτός ούτε είναι πεπερασμένος ούτε άπειρος, είναι υγιής μετά το θάνατο και ούτε έχει ούτε δεν έχει αντίληψη», έτσι τον διακηρύσσουν.

83. «Με αυτούς τους οκτώ λόγους, μοναχοί, οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί της μετά θάνατον ούτε-αντίληψης-ούτε-μη-αντίληψης διακηρύσσουν ότι ο εαυτός μετά το θάνατο ούτε έχει αντίληψη ούτε δεν έχει αντίληψη. Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, είναι θεωρητικοί της μετά θάνατον ούτε-αντίληψης-ούτε-μη-αντίληψης και διακηρύσσουν ότι ο εαυτός μετά το θάνατο ούτε έχει αντίληψη ούτε δεν έχει αντίληψη, όλοι τους το κάνουν βασισμένοι σε αυτούς τους οκτώ λόγους... κ.λπ... για τις οποίες όσοι μιλούν σωστά θα μπορούσαν να εκφράσουν τον αληθινό έπαινο του Τατχάγκατα.

Η θεωρία του εκμηδενισμού

84. «Υπάρχουν, μοναχοί, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι εκμηδενιστές, οι οποίοι διακηρύσσουν την εκμηδένιση, την καταστροφή και την ανυπαρξία ενός όντος που υπάρχει βασισμένοι σε επτά λόγους. Και αυτοί οι αξιότιμοι ασκητές και

βραχμάνοι, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν ως μηδενιστές για να διακηρύσσουν την εκμηδένιση, την καταστροφή και την ανυπαρξία ενός όντος που υπάρχει βασισμένοι σε επτά λόγους;

85. «Εδώ, μοναχοί, κάποιος ασκητής ή βραχμάνος έχει αυτήν την άποψη και αυτήν την πεποίθηση - 'Όταν, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός που είναι υλικός, αποτελούμενος από τα τέσσερα μεγάλα στοιχεία και γεννημένος από μητέρα και πατέρα, με τη διάλυση του σώματος εκμηδενίζεται, καταστρέφεται και παύει να υπάρχει μετά το θάνατο, τότε, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός έχει πλήρως εκμηδενιστεί'. Έτσι κάποιοι διακηρύσσουν την εκμηδένιση, την καταστροφή και την ανυπαρξία ενός όντος που υπάρχει.

86. «Κάποιος άλλος του είπε - 'Υπάρχει, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός για τον οποίο μιλάς, δεν λέω ότι δεν υπάρχει· όμως, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός δεν έχει πλήρως εκμηδενιστεί με αυτόν τον τρόπο. Υπάρχει, αγαπητέ, ένας άλλος εαυτός, ουράνιος, υλικός, που ανήκει στην ηδονική σφαίρα ύπαρξης και τρέφεται με υλική τροφή. Εσύ δεν τον γνωρίζεις ούτε τον βλέπεις. Εγώ τον γνωρίζω και τον βλέπω. Αυτός ο εαυτός, αγαπητέ, όταν με τη διάλυση του σώματος εκμηδενίζεται, καταστρέφεται και παύει να υπάρχει μετά το θάνατο, τότε, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός έχει πλήρως εκμηδενιστεί'. Έτσι κάποιοι διακηρύσσουν την εκμηδένιση, την καταστροφή και την ανυπαρξία ενός όντος που υπάρχει.

87. «Κάποιος άλλος του είπε - 'Υπάρχει, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός για τον οποίο μιλάς, δεν λέω ότι δεν υπάρχει· όμως, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός δεν έχει πλήρως εκμηδενιστεί με αυτόν τον τρόπο. Υπάρχει, αγαπητέ, ένας άλλος εαυτός, ουράνιος, υλικός, νοητικά δημιουργημένος, με όλα τα κύρια και δευτερεύοντα μέλη, με πλήρεις αισθητήριες ικανότητες. Εσύ δεν τον γνωρίζεις ούτε τον βλέπεις. Εγώ τον γνωρίζω και τον βλέπω. Αυτός ο εαυτός, αγαπητέ, όταν με τη διάλυση του σώματος εκμηδενίζεται, καταστρέφεται και παύει να υπάρχει μετά το θάνατο, τότε, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός έχει πλήρως εκμηδενιστεί'. Έτσι κάποιοι διακηρύσσουν την εκμηδένιση, την καταστροφή και την ανυπαρξία ενός όντος που υπάρχει.

88. «Κάποιος άλλος του είπε - 'Υπάρχει, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός για τον οποίο μιλάς, δεν λέω ότι δεν υπάρχει· όμως, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός δεν έχει πλήρως εκμηδενιστεί με αυτόν τον τρόπο. Υπάρχει, αγαπητέ, ένας άλλος εαυτός που, έχοντας υπερβεί πλήρως τις αντιλήψεις της ύλης, με την παρέλευση των αντιλήψεων της αντίστασης, με τη μη προσοχή στις αντιλήψεις της ποικιλομορφίας, σκεπτόμενος «άπειρος είναι ο χώρος», έχει εισέλθει στο επίπεδο του άπειρου χώρου. Εσύ δεν τον γνωρίζεις ούτε τον βλέπεις. Εγώ τον γνωρίζω και τον βλέπω. Αυτός ο εαυτός, αγαπητέ, όταν με τη διάλυση του σώματος εκμηδενίζεται, καταστρέφεται και παύει να υπάρχει μετά το θάνατο, τότε, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός έχει πλήρως εκμηδενιστεί'. Έτσι κάποιοι διακηρύσσουν την εκμηδένιση, την καταστροφή και την ανυπαρξία ενός όντος που υπάρχει.

89. «Κάποιος άλλος του είπε - 'Υπάρχει, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός για τον οποίο μιλάς, δεν λέω ότι δεν υπάρχει· όμως, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός δεν έχει πλήρως εκμηδενιστεί με αυτόν τον τρόπο. Υπάρχει, αγαπητέ, ένας άλλος εαυτός που, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο του άπειρου χώρου, σκεπτόμενος «άπειρη είναι η συνείδηση», έχει εισέλθει στο επίπεδο της άπειρης συνείδησης. Εσύ δεν τον γνωρίζεις ούτε τον βλέπεις. Εγώ τον γνωρίζω και τον βλέπω. Αυτός ο εαυτός,

αγαπητέ, όταν με τη διάλυση του σώματος εκμηδενίζεται, καταστρέφεται και παύει να υπάρχει μετά το θάνατο, τότε, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός έχει πλήρως εκμηδενιστεί'. Έτσι κάποιοι διακηρύσσουν την εκμηδένιση, την καταστροφή και την ανυπαρξία ενός όντος που υπάρχει.

90. «Κάποιος άλλος του είπε - 'Υπάρχει, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός για τον οποίο μιλάς, δεν λέω ότι δεν υπάρχει· όμως, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός δεν έχει πλήρως εκμηδενιστεί με αυτόν τον τρόπο. Υπάρχει, αγαπητέ, ένας άλλος εαυτός που, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, σκεπτόμενος «δεν υπάρχει τίποτε», έχει εισέλθει στο επίπεδο της μηδαμινότητας. Εσύ δεν τον γνωρίζεις ούτε τον βλέπεις. Εγώ τον γνωρίζω και τον βλέπω. Αυτός ο εαυτός, αγαπητέ, όταν με τη διάλυση του σώματος εκμηδενίζεται, καταστρέφεται και παύει να υπάρχει μετά το θάνατο, τότε, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός έχει πλήρως εκμηδενιστεί'. Έτσι κάποιοι διακηρύσσουν την εκμηδένιση, την καταστροφή και την ανυπαρξία ενός όντος που υπάρχει.

91. «Κάποιος άλλος του είπε - 'Υπάρχει, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός για τον οποίο μιλάς, δεν λέω ότι δεν υπάρχει· όμως, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός δεν έχει πλήρως εκμηδενιστεί με αυτόν τον τρόπο. Υπάρχει, αγαπητέ, ένας άλλος εαυτός που, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μηδαμινότητας, σκεπτόμενος «αυτό είναι γαλήνιο, αυτό είναι υπέροχο», έχει εισέλθει στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης. Εσύ δεν τον γνωρίζεις ούτε τον βλέπεις. Εγώ τον γνωρίζω και τον βλέπω. Αυτός ο εαυτός, αγαπητέ, όταν με τη διάλυση του σώματος εκμηδενίζεται, καταστρέφεται και παύει να υπάρχει μετά το θάνατο, τότε, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός έχει πλήρως εκμηδενιστεί'. Έτσι κάποιοι διακηρύσσουν την εκμηδένιση, την καταστροφή και την ανυπαρξία ενός όντος που υπάρχει.

92. «Με αυτούς τους επτά λόγους, μοναχοί, οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι μηδενιστές διακηρύσσουν την εκμηδένιση, την καταστροφή και την ανυπαρξία ενός όντος που υπάρχει. Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, είναι μηδενιστές και διακηρύσσουν την εκμηδένιση, την καταστροφή και την ανυπαρξία ενός όντος που υπάρχει, όλοι τους το κάνουν βασισμένοι σε αυτούς τους επτά λόγους... κ.λπ... για τις οποίες όσοι μιλούν σωστά θα μπορούσαν να εκφράσουν τον αληθινό έπαινο του Τατχάγκατα.

Η θεωρία του Νιμπάνα στην παρούσα ζωή

93. «Υπάρχουν, μοναχοί, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του Νιμπάνα στην παρούσα ζωή, οι οποίοι διακηρύσσουν το υπέρτατο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή για ένα ον που υπάρχει βασισμένοι σε πέντε λόγους. Και αυτοί οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι, σε τι βασίζονται και τι αφορμή παίρνουν ως θεωρητικοί του Νιμπάνα στην παρούσα ζωή για να διακηρύσσουν το υπέρτατο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή για ένα ον που υπάρχει βασισμένοι σε πέντε λόγους;

94. «Εδώ, μοναχοί, κάποιος ασκητής ή βραχμάνος έχει αυτήν την άποψη και αυτήν την πεποίθηση - «Όταν, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός είναι προικισμένος και εφοδιασμένος με τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής, τότε, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός έχει φτάσει στο υπέρτατο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή». Έτσι κάποιοι διακηρύσσουν το υπέρτατο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή για ένα ον που υπάρχει.

95. Κάποιος άλλος του είπε: «Υπάρχει, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός για τον οποίο μιλάς, δεν λέω ότι δεν υπάρχει· όμως, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός δεν έχει φτάσει στο υπέρτατο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή με αυτόν τον τρόπο. Για ποιο λόγο; Διότι, αγαπητέ, οι ηδονές είναι παροδικές, επώδυνες και υπόκεινται σε μεταβολή, και από τη μεταβολή και την αλλαγή τους προκύπτουν λύπη, θρήνος, πόνος, δυσαρέσκεια και άγχος. Όταν, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φαύλες νοητικές καταστάσεις, εισέρχεται και παραμένει στην πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, τότε, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός έχει φτάσει στο υπέρτατο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή». Έτσι κάποιοι διακηρύσσουν το υπέρτατο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή για ένα ον που υπάρχει.

96. «Κάποιος άλλος του είπε - 'Υπάρχει, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός για τον οποίο μιλάς, δεν λέω ότι δεν υπάρχει· όμως, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός δεν έχει φτάσει στο υπέρτατο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή με αυτόν τον τρόπο. Για ποιο λόγο; Επειδή αυτό που εκεί είναι λογισμός και συλλογισμός, εξαιτίας αυτού θεωρείται χονδροειδές. Όταν, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός, με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού, εισέρχεται και παραμένει στη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από εσωτερική ηρεμία και ενότητα του νου, χωρίς λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση, τότε, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός έχει φτάσει στο υπέρτατο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή'. Έτσι κάποιοι διακηρύσσουν το υπέρτατο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή για ένα ον που υπάρχει.

97. «Κάποιος άλλος του είπε - 'Υπάρχει, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός για τον οποίο μιλάς, δεν λέω ότι δεν υπάρχει· όμως, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός δεν έχει φτάσει στο υπέρτατο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή με αυτόν τον τρόπο. Για ποιο λόγο; Επειδή αυτό που εκεί είναι αγαλλίαση και διέγερση του νου, εξαιτίας αυτού θεωρείται χονδροειδές. Όταν, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός, με την απαλλαγή από την αγαλλίαση, παραμένει με αταραξία, με μνήμη και πλήρη επίγνωση, και βιώνει σωματική ευδαιμονία - αυτό που οι ευγενείς περιγράφουν ως «αυτός που έχει αταραξία και μνήμη, που διαμένει στην ευδαιμονία» - εισέρχεται και παραμένει στην τρίτη διαλογιστική έκσταση, τότε, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός έχει φτάσει στο υπέρτατο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή'. Έτσι κάποιοι διακηρύσσουν το υπέρτατο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή για ένα ον που υπάρχει.

98. «Κάποιος άλλος του είπε - 'Υπάρχει, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός για τον οποίο μιλάς, δεν λέω ότι δεν υπάρχει· όμως, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός δεν έχει φτάσει στο υπέρτατο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή με αυτόν τον τρόπο. Για ποιο λόγο; Επειδή αυτό που εκεί είναι η νοητική στροφή προς την ευδαιμονία, εξαιτίας αυτού θεωρείται χονδροειδές. Όταν, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός, με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης και του πόνου, και με την προηγούμενη εξαφάνιση της ευαρέσκειας και της δυσαρέσκειας, εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο και την εξάγνιση της μνήμης λόγω της αταραξίας, τότε, αγαπητέ, αυτός ο εαυτός έχει φτάσει στο υπέρτατο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή'. Έτσι κάποιοι διακηρύσσουν το υπέρτατο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή για ένα ον που υπάρχει.

99. «Με αυτούς τους πέντε λόγους, μοναχοί, οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του Νιμπάνα στην παρούσα ζωή διακηρύσσουν το υπέρτατο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή για ένα ον που υπάρχει. Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, είναι θεωρητικοί του Νιμπάνα στην παρούσα ζωή και διακηρύσσουν το υπέρτατο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή για ένα ον που υπάρχει, όλοι τους το κάνουν βασισμένοι σε αυτούς τους πέντε λόγους... κ.λπ... για τις οποίες όσοι μιλούν σωστά θα μπορούσαν να εκφράσουν τον αληθινό έπαινο του Τατχάγκατα.

100. «Με αυτούς τους σαράντα τέσσερις λόγους, μοναχοί, οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του μέλλοντος, με απόψεις για το μέλλον, διακηρύσσουν διάφορες θέσεις σχετικά με το μέλλον. Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, είναι θεωρητικοί του μέλλοντος, με απόψεις για το μέλλον, και διακηρύσσουν διάφορες θέσεις σχετικά με το μέλλον, όλοι τους το κάνουν βασισμένοι σε αυτούς τους σαράντα τέσσερις λόγους... κ.λπ... για τις οποίες όσοι μιλούν σωστά θα μπορούσαν να εκφράσουν τον αληθινό έπαινο του Τατχάγκατα.

101. «Με αυτούς τους εξήντα δύο λόγους, μοναχοί, οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του παρελθόντος και θεωρητικοί του μέλλοντος και θεωρητικοί του παρελθόντος και του μέλλοντος, με απόψεις για το παρελθόν και το μέλλον, διακηρύσσουν διάφορες θέσεις σχετικά με το παρελθόν και το μέλλον.

102. «Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, είναι θεωρητικοί του παρελθόντος ή του μέλλοντος ή του παρελθόντος και του μέλλοντος, με απόψεις για το παρελθόν και το μέλλον, και διακηρύσσουν διάφορες θέσεις σχετικά με το παρελθόν και το μέλλον, όλοι τους το κάνουν βασισμένοι σε αυτούς τους εξήντα δύο λόγους ή σε κάποιους από αυτούς· δεν υπάρχει τίποτε άλλο πέρα από αυτούς.

103. «Αυτό, μοναχοί, το κατανοεί ο Τατχάγκατα - 'αυτές οι τοποθετήσεις για απόψεις, όταν υιοθετούνται έτσι, όταν προσκολλάται κανείς σε αυτές έτσι, οδηγούν σε τέτοιο προορισμό, σε τέτοια μελλοντική ζωή'. Αυτό το κατανοεί ο Τατχάγκατα, και κατανοεί και κάτι ακόμα ανώτερο από αυτό, και σε αυτή την κατανόηση δεν προσκολλάται, και επειδή δεν προσκολλάται, έχει βιώσει μέσα του την ειρήνη της απελευθέρωσης. Έχοντας κατανοήσει όπως πραγματικά είναι την προέλευση, την πάροδο, την απόλαυση, τον κίνδυνο και τη διαφυγή από τα αισθήματα, ο Τατχάγκατα, μοναχοί, έχει απελευθερωθεί μέσω της μη προσκόλλησης.

104. «Αυτές είναι, μοναχοί, οι διδασκαλίες οι βαθιές, δυσδιάκριτες, δύσκολες στην κατανόηση, γαλήνιες, εξαίρετες, πέραν της λογικής, λεπτές, κατανοητές μόνο από τους σοφούς, τις οποίες ο Τατχάγκατα έχει ο ίδιος κατανοήσει πλήρως και διακηρύσσει, και για τις οποίες όσοι μιλούν σωστά θα μπορούσαν να εκφράσουν τον αληθινό έπαινο του Τατχάγκατα.

Η ενότητα για την ταραχή και την αναστάτωση

105. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι αιωνιστές και διακηρύσσουν την αιωνιότητα του εαυτού και του κόσμου βασισμένοι σε τέσσερις λόγους, αυτό είναι απλώς η εμπειρία εκείνων των αξιότιμων ασκητών και βραχμάνων που δεν γνωρίζουν και δεν βλέπουν, είναι απλώς η ταραχώδης αναταραχή εκείνων που είναι δέσμιοι της επιθυμίας.

106. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι μερικώς αιωνιστές και μερικώς μη-αιωνιστές και διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος είναι εν μέρει αιώνιοι και εν μέρει μη-αιώνιοι βασισμένοι σε τέσσερις λόγους, αυτό είναι απλώς η εμπειρία εκείνων των αξιότιμων ασκητών και βραχμάνων που δεν γνωρίζουν και δεν βλέπουν, είναι απλώς η ταραχώδης αναταραχή εκείνων που είναι δέσμιοι της επιθυμίας.

107. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι υποστηρικτές του πεπερασμένου και του απείρου και διακηρύσσουν ότι ο κόσμος είναι πεπερασμένος και άπειρος βασισμένοι σε τέσσερις λόγους, αυτό είναι απλώς η εμπειρία εκείνων των αξιότιμων ασκητών και βραχμάνων που δεν γνωρίζουν και δεν βλέπουν, είναι απλώς η ταραχώδης αναταραχή εκείνων που είναι δέσμιοι της επιθυμίας.

108. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που γλιστρούν σαν χέλια και όταν τους τίθεται μια ερώτηση εδώ και εκεί πάλι γλιστρούν σαν χέλια με διφορούμενες απαντήσεις και υπεκφυγές βασισμένοι σε τέσσερις λόγους, αυτό είναι απλώς η εμπειρία εκείνων των αξιότιμων ασκητών και βραχμάνων που δεν γνωρίζουν και δεν βλέπουν, είναι απλώς η ταραχώδης αναταραχή εκείνων που είναι δέσμιοι της επιθυμίας.

109. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι υποστηρικτές του τυχαίου και διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος προέκυψαν τυχαία βασισμένοι σε δύο λόγους, αυτό είναι απλώς η εμπειρία εκείνων των αξιότιμων ασκητών και βραχμάνων που δεν γνωρίζουν και δεν βλέπουν, είναι απλώς η ταραχώδης αναταραχή εκείνων που είναι δέσμιοι της επιθυμίας.

110. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του παρελθόντος, με απόψεις για το παρελθόν, και διακηρύσσουν διάφορες θέσεις σχετικά με το παρελθόν βασισμένοι σε δεκαοκτώ λόγους, αυτό είναι απλώς η εμπειρία εκείνων των αξιότιμων ασκητών και βραχμάνων που δεν γνωρίζουν και δεν βλέπουν, είναι απλώς η ταραχώδης αναταραχή εκείνων που είναι δέσμιοι της επιθυμίας.

111. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί της μετά θάνατον αντίληψης και διακηρύσσουν ότι ο εαυτός έχει αντίληψη μετά το θάνατο βασισμένοι σε δεκαέξι λόγους, αυτό είναι απλώς η εμπειρία εκείνων των αξιότιμων ασκητών και βραχμάνων που δεν γνωρίζουν και δεν βλέπουν, είναι απλώς η ταραχώδης αναταραχή εκείνων που είναι δέσμιοι της επιθυμίας.

112. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί της μετά θάνατον μη-αντίληψης και διακηρύσσουν ότι ο εαυτός δεν έχει αντίληψη μετά το θάνατο βασισμένοι σε οκτώ λόγους, αυτό είναι απλώς η εμπειρία εκείνων των αξιότιμων ασκητών και βραχμάνων που δεν γνωρίζουν και δεν βλέπουν, είναι απλώς η ταραχώδης αναταραχή εκείνων που είναι δέσμιοι της επιθυμίας.

113. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί της μετά θάνατον ούτε-αντίληψης-ούτε-μη-αντίληψης και διακηρύσσουν ότι ο εαυτός μετά το θάνατο ούτε έχει αντίληψη ούτε δεν έχει αντίληψη βασισμένοι

σε οκτώ λόγους, αυτό είναι απλώς η εμπειρία εκείνων των αξιότιμων ασκητών και βραχμάνων που δεν γνωρίζουν και δεν βλέπουν, είναι απλώς η ταραχώδης αναταραχή εκείνων που είναι δέσμιοι της επιθυμίας.

114. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι μηδενιστές και διακηρύσσουν την εκμηδένιση, την καταστροφή και την ανυπαρξία ενός όντος που υπάρχει βασισμένοι σε επτά λόγους, αυτό είναι απλώς η εμπειρία εκείνων των αξιότιμων ασκητών και βραχμάνων που δεν γνωρίζουν και δεν βλέπουν, είναι απλώς η ταραχώδης αναταραχή εκείνων που είναι δέσμιοι της επιθυμίας.

115. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του Νιμπάνα στην παρούσα ζωή και διακηρύσσουν το υπέρτατο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή για ένα ον που υπάρχει βασισμένοι σε πέντε λόγους, αυτό είναι απλώς η εμπειρία εκείνων των αξιότιμων ασκητών και βραχμάνων που δεν γνωρίζουν και δεν βλέπουν, είναι απλώς η ταραχώδης αναταραχή εκείνων που είναι δέσμιοι της επιθυμίας.

116. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του μέλλοντος, με απόψεις για το μέλλον, και διακηρύσσουν διάφορες θέσεις σχετικά με το μέλλον βασισμένοι σε σαράντα τέσσερις λόγους, αυτό είναι απλώς η εμπειρία εκείνων των αξιότιμων ασκητών και βραχμάνων που δεν γνωρίζουν και δεν βλέπουν, είναι απλώς η ταραχώδης αναταραχή εκείνων που είναι δέσμιοι της επιθυμίας.

117. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του παρελθόντος και θεωρητικοί του μέλλοντος και θεωρητικοί του παρελθόντος και του μέλλοντος, με απόψεις για το παρελθόν και το μέλλον, και διακηρύσσουν διάφορες θέσεις σχετικά με το παρελθόν και το μέλλον βασισμένοι σε εξήντα δύο λόγους, αυτό είναι απλώς η εμπειρία εκείνων των αξιότιμων ασκητών και βραχμάνων που δεν γνωρίζουν και δεν βλέπουν, είναι απλώς η ταραχώδης αναταραχή εκείνων που είναι δέσμιοι της επιθυμίας.

Η ενότητα της επαφής ως αιτίας

118. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι αιωνιστές και διακηρύσσουν την αιωνιότητα του εαυτού και του κόσμου βασισμένοι σε τέσσερις λόγους, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή.

119. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι μερικώς αιωνιστές και μερικώς μη-αιωνιστές και διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος είναι εν μέρει αιώνιοι και εν μέρει μη-αιώνιοι βασισμένοι σε τέσσερις λόγους, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή.

120. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι υποστηρικτές του πεπερασμένου και του απείρου και διακηρύσσουν ότι ο κόσμος είναι πεπερασμένος και άπειρος βασισμένοι σε τέσσερις λόγους, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή.

121. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που γλιστρούν σαν χέλια και όταν τους τίθεται μια ερώτηση εδώ και εκεί πάλι γλιστρούν σαν χέλια με διφορούμενες απαντήσεις και υπεκφυγές βασισμένοι σε τέσσερις λόγους, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή.

122. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι υποστηρικτές του τυχαίου και διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος προέκυψαν τυχαία βασισμένοι σε δύο λόγους, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή.

123. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του παρελθόντος, με απόψεις για το παρελθόν, και διακηρύσσουν διάφορες θέσεις σχετικά με το παρελθόν βασισμένοι σε δεκαοκτώ λόγους, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή.

124. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί της μετά θάνατον αντίληψης και διακηρύσσουν ότι ο εαυτός έχει αντίληψη μετά το θάνατο βασισμένοι σε δεκαέξι λόγους, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή.

125. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί της μετά θάνατον μη-αντίληψης και διακηρύσσουν ότι ο εαυτός δεν έχει αντίληψη μετά το θάνατο βασισμένοι σε οκτώ λόγους, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή.

126. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί της μετά θάνατον ούτε-αντίληψης-ούτε-μη-αντίληψης και διακηρύσσουν ότι ο εαυτός μετά το θάνατο ούτε έχει αντίληψη ούτε δεν έχει αντίληψη βασισμένοι σε οκτώ λόγους, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή.

127. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι μηδενιστές και διακηρύσσουν την εκμηδένιση, την καταστροφή και την ανυπαρξία ενός όντος που υπάρχει βασισμένοι σε επτά λόγους, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή.

128. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του Νιμπάνα στην παρούσα ζωή και διακηρύσσουν το υπέρτατο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή για ένα ον που υπάρχει βασισμένοι σε πέντε λόγους, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή.

129. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του μέλλοντος, με απόψεις για το μέλλον, και διακηρύσσουν διάφορες θέσεις σχετικά με το μέλλον βασισμένοι σε σαράντα τέσσερις λόγους, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή.

130. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του παρελθόντος και θεωρητικοί του μέλλοντος και θεωρητικοί του παρελθόντος και του μέλλοντος, με απόψεις για το παρελθόν και το μέλλον, και διακηρύσσουν διάφορες θέσεις διάθεσης σχετικά με το παρελθόν και το μέλλον βασισμένοι σε εξήντα δύο λόγους, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή.

Η ανάλυση του αδύνατου

131. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι αιωνιστές και διακηρύσσουν την αιωνιότητα του εαυτού και του κόσμου βασισμένοι σε τέσσερις λόγους, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή.

132. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι μερικώς αιωνιστές και μερικώς μη-αιωνιστές και διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος είναι εν μέρει αιώνιοι και εν μέρει μη-αιώνιοι βασισμένοι σε τέσσερις λόγους, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή.

133. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι υποστηρικτές του πεπερασμένου και του απείρου και διακηρύσσουν ότι ο κόσμος είναι πεπερασμένος και άπειρος βασισμένοι σε τέσσερις λόγους, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή.

134. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που γλιστρούν σαν χέλια και όταν τους τίθεται μια ερώτηση εδώ και εκεί πάλι γλιστρούν σαν χέλια με διφορούμενες απαντήσεις και υπεκφυγές βασισμένοι σε τέσσερις λόγους, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή.

135. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι υποστηρικτές του τυχαίου και διακηρύσσουν ότι ο εαυτός και ο κόσμος προέκυψαν τυχαία βασισμένοι σε δύο λόγους, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή.

136. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του παρελθόντος, με απόψεις για το παρελθόν, και διακηρύσσουν διάφορες θέσεις σχετικά με το παρελθόν βασισμένοι σε δεκαοκτώ λόγους, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή.

137. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί της μετά θάνατον αντίληψης και διακηρύσσουν ότι ο εαυτός έχει αντίληψη μετά το θάνατο βασισμένοι σε δεκαέξι λόγους, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή.

138. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί της μετά θάνατον μη-αντίληψης και διακηρύσσουν ότι ο εαυτός δεν έχει αντίληψη μετά το θάνατο βασισμένοι σε οκτώ λόγους, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή.

139. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί της μετά θάνατον ούτε-αντίληψης-ούτε-μη-αντίληψης και διακηρύσσουν ότι ο εαυτός μετά το θάνατο ούτε έχει αντίληψη ούτε δεν έχει αντίληψη βασισμένοι σε οκτώ λόγους, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή.

140. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι μηδενιστές και διακηρύσσουν την εκμηδένιση, την καταστροφή και την ανυπαρξία ενός όντος που υπάρχει βασισμένοι σε επτά λόγους, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή.

141. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του Νιμπάνα στην παρούσα ζωή και διακηρύσσουν το υπέρτατο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή για ένα ον που υπάρχει βασισμένοι σε πέντε λόγους, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή.

142. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του μέλλοντος, με απόψεις για το μέλλον, και διακηρύσσουν διάφορες θέσεις διάθεσης σχετικά με το μέλλον βασισμένοι σε σαράντα τέσσερις λόγους, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή.

143. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του παρελθόντος και θεωρητικοί του μέλλοντος και θεωρητικοί του παρελθόντος και του μέλλοντος, με απόψεις για το παρελθόν και το μέλλον, και διακηρύσσουν διάφορες θέσεις σχετικά με το παρελθόν και το μέλλον βασισμένοι σε εξήντα δύο λόγους, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή.

Η συζήτηση του κύκλου των θεμελίων των θεωρητικών απόψεων

144. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι αιωνιστές και διακηρύσσουν την αιωνιότητα του εαυτού και του κόσμου βασισμένοι σε τέσσερις λόγους, και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι μερικώς αιωνιστές και μερικώς μη-αιωνιστές... κ.λπ... και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι υποστηρικτές του πεπερασμένου και του απείρου... και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που γλιστρούν σαν χέλια... και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι υποστηρικτές του τυχαίου... και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του παρελθόντος... και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί της μετά θάνατον αντίληψης... και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί της μετά θάνατον μη-αντίληψης... και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί της μετά θάνατον ούτε-αντίληψης-ούτε-μη-αντίληψης... και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι μηδενιστές... και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του Νιμπάνα στην παρούσα ζωή... και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του μέλλοντος... και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι θεωρητικοί του παρελθόντος και θεωρητικοί του μέλλοντος και θεωρητικοί του παρελθόντος και του μέλλοντος, με απόψεις για το παρελθόν και το μέλλον, και διακηρύσσουν διάφορες θέσεις σχετικά με το παρελθόν και το μέλλον βασισμένοι σε εξήντα δύο λόγους, όλοι τους βιώνουν αυτό μέσω της επαφής με τις έξι βάσεις της επαφής. Από το αίσθημά τους προκύπτει η επιθυμία, από την επιθυμία προκύπτει η προσκόλληση, από την προσκόλληση προκύπτει το γίνεσθαι, από το γίνεσθαι προκύπτει η γέννηση, από τη γέννηση προκύπτουν τα γηρατειά και ο θάνατος, η λύπη, ο θρήνος, ο πόνος, η δυσαρέσκεια και το άγχος.

Η συζήτηση για την απελευθέρωση από τον κύκλο της ύπαρξης κ.λπ.

145. «Όταν, μοναχοί, ένας μοναχός κατανοεί όπως πραγματικά είναι την προέλευση, την πάροδο, την απόλαυση, τον κίνδυνο και τη διαφυγή από τις έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής, αυτός κατανοεί κάτι ανώτερο από όλα αυτά.

146. «Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, είναι θεωρητικοί του παρελθόντος ή του μέλλοντος ή του παρελθόντος και του μέλλοντος, με απόψεις για το παρελθόν και το μέλλον, και διακηρύσσουν διάφορες θέσεις σχετικά με το παρελθόν και το μέλλον, όλοι τους είναι παγιδευμένοι σε αυτούς τους εξήντα δύο λόγους, όταν αναδύονται, αναδύονται εδώ, όταν αναδύονται, είναι παγιδευμένοι εδώ μέσα στο δίκτυο.

«Όπως, μοναχοί, ένας επιδέξιος ψαράς ή ο μαθητευόμενός του θα κάλυπτε μια μικρή λιμνούλα με ένα δίκτυ με λεπτά πλέγματα. Θα σκεφτόταν - 'όλα τα μεγάλα πλάσματα που βρίσκονται σε αυτή τη λίμνη είναι παγιδευμένα μέσα στο δίκτυ. Όταν αναδύονται, αναδύονται εδώ· όταν αναδύονται, είναι παγιδευμένα εδώ μέσα στο δίκτυ'· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι είναι θεωρητικοί του παρελθόντος ή του μέλλοντος ή του παρελθόντος και του μέλλοντος, με απόψεις για το παρελθόν και το μέλλον, και διακηρύσσουν διάφορες θέσεις σχετικά με το παρελθόν και το μέλλον, όλοι τους είναι παγιδευμένοι σε αυτούς τους εξήντα δύο λόγους, όταν αναδύονται, αναδύονται εδώ, όταν αναδύονται, είναι παγιδευμένοι εδώ μέσα στο δίκτυ.

147. «Το σώμα του Τατχάγκατα, μοναχοί, που έχει κόψει το νήμα της ύπαρξης, παραμένει. Όσο το σώμα του θα παραμένει, θα τον βλέπουν θεοί και άνθρωποι. Μετά τη διάλυση του σώματος, μετά το τέλος της ζωής, δεν θα τον βλέπουν θεοί και άνθρωποι.

Όπως ακριβώς, μοναχοί, όταν κοπεί ο μίσχος ενός τσαμπιού μάνγκο, όλα τα μάνγκο που είναι προσκολλημένα στον μίσχο ακολουθούν την ίδια μοίρα· έτσι ακριβώς, μοναχοί, το σώμα του Τατχάγκατα, που έχει κόψει το νήμα της ύπαρξης, παραμένει· όσο το σώμα του θα παραμένει, θα τον βλέπουν θεοί και άνθρωποι· μετά τη διάλυση του σώματος, μετά το τέλος της ζωής, δεν θα τον βλέπουν θεοί και άνθρωποι».

148. Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο: «Θαυμαστό, Σεβάσμιε Κύριε, εκπληκτικό, Σεβάσμιε Κύριε, ποιο είναι το όνομα αυτής της διδασκαλίας, Σεβάσμιε Κύριε;» «Γι' αυτό, Άναντα, να θυμάσαι αυτή τη διδασκαλία ως 'το δίκτυ του νοήματος', να τη θυμάσαι ως 'το δίκτυ της Διδασκαλίας', να τη θυμάσαι ως 'το δίκτυ του Βράχμα', να τη θυμάσαι ως 'το δίκτυ των απόψεων', να τη θυμάσαι ως 'η υπέρτατη νίκη στη μάχη'». Αυτά είπε ο Ευλογημένος.

149. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου. Και όταν αυτή η ανάλυση εκφωνήθηκε, το δεκαχιλιαπλάσιο κοσμικό σύστημα σείστηκε.

Τέλος της ομιλίας Βραχμαζάλα, πρώτη.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Ο Τριμερής Κανόνας. Ο Κανόνας των Ομιλιών. 1. Η συλλογή των μακρών ομιλιών. 1. Το κεφάλαιο για το σύνολο της ηθικής. 1. Η ομιλία για το ανώτατο δίκτυ έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org